

مہدویات او دجالیات

یو څو سوالونه او د هغه جوابونه

ډاکټر مفتي ثناء الله صاحب

فهرست

سوال نمبر ۱.....	۴
سوال نمبر ۲.....	۱۱
سوال نمبر ۳.....	۱۳
سوال نمبر ۴.....	۱۶
سوال نمبر ۵.....	۱۹
سوال نمبر ۶.....	۲۱
سوال نمبر ۷.....	۲۴
سوال نمبر ۸.....	۲۵
سوال نمبر ۹.....	۲۹
سوال نمبر ۱۰.....	۳۰
سوال نمبر ۱۱.....	۳۱
سوال نمبر ۱۲.....	۳۲
سوال نمبر ۱۳.....	۳۳
سوال نمبر ۱۴.....	۳۶
سوال نمبر ۱۵.....	۴۰
سوال نمبر ۱۶.....	۴۳
سوال نمبر ۱۷.....	۴۳
سوال نمبر ۱۸.....	۴۴
سوال نمبر ۱۹.....	۴۷
سوال نمبر ۲۰.....	۴۸
سوال نمبر ۲۱.....	۴۹
سوال نمبر ۲۲.....	۵۰
سوال نمبر ۲۳.....	۵۳
سوال نمبر ۲۴.....	۵۷

سوال نمبر ۲۵.....	۶۴
سوال نمبر ۲۶.....	۶۹
سوال نمبر ۲۷.....	۷۱
سوال نمبر ۲۸.....	۷۵
سوال نمبر ۲۹.....	۷۹
سوال نمبر ۳۰.....	۸۲
سوال نمبر ۳۱.....	۸۳

بسم الله الرحمن الرحيم

مهدويات او دجاليات

يوڅو سوالونه او دهغه مدلل جوابونه

سوال (۱): په ټوله دنيا كېنې په مهدوياتو او دجاليات باندې كار كونكو كېنې كوم خلقو باندې اعتبار كېدې شي او كوم خلق به اعتباره دي؟ دې باره كېنې ځمونږ څه منهج دې؟

جواب: په مهدويات او دجاليات باندې كار كونكي خلق په مختلفو طريقو سره كار كوي - يو څومنهجونه دادي:

(څه دينداره خلق ددين خدمت په وجه صرف مهدويات او دجاليات سره تعلق لرونكي احاديث بيانوي، خو هغوي دا احاديث دخپلې زمانې په حالاتو نه شي تطبيق كولي).

(بعض آزاد خياله او بي دينه خلق په مهدويات او دجاليات باندې كار كوي خو دهغوي دكار مقصد صرف په مخالفت مبني وي).

(څه مخلص او دينداره خلق هم دمهدويات او دجاليات متعلق احاديث د موجوده زمانې سره سموي خو دهغوي كار صرف په تطبيق وي. د دې تطبيق مقصد د امت مسلمه څه قسمه اصلاح، دعوتي، سماجي يا مذهبي، د اعلانې كلمې الله په څه قسمه كار كېنې عملاً حصه اغستل مطلوب نه وي).

(۲) ددې په مقابلې كې بعض نور خلق د كتاب الفتن او دقيامت د علاماتو دا احاديثو تشرېح كوي خو د هغوي تشرېح د خپلې خوښې تطبيق او په خلقو كېنې د لوړو تحقيقاتو مرتبه حاصلولو دپاره كوي. ددې مقصد نه خو عملي ميدان وي او نه د اكابرو تطبيقات.

(۵) هم دغسې ځني كسان كتاب الفتن او اشراط الساعة لولي او وختي حالاتو سره تطبيق كولو سره د اكابرو منلې شوي اصولو پيروي كوي او په خپله د اكابرو د اطباع كوشش كوي. او دې تطبيق ته عملي جامه اچولو كوشش كوي

۱. خو دهغوي دا عمل صرف سماجي، معاشي، معاشرتي او دعوتي يا داصلاح حده پورے مقيد وي. ددے نه مخکېني په ميدان کې قدم نه گدي.

۲) هم دغسے د کتاب الفتن او اشراط الساعه والا کسانو هم کمي نشته چه په تطبيق کولو کېن نوي حالات، داوسني زمانے تحقيقات، وقتي ضرورتونه، قرآن او سنت په رڼا کېنې د تطبيق دپاره اکابرو دطرف نه جوړ شوي اصول اود هغه اصولو په تناظر کېنې د تشرېح شوي احاديثو کې داکابرو ذکر کړے شوي نصوص موجوده حالاتوسره تطبيق کوي. په دے احاديثو کېنې دا خلق صرف د جهاد د نه کولو طرف ته رابلي. خو نه خو دوي سره په کتاب الفتن او اشراط الساعه کېنې سماجي، معاشرتي، معاشي او اقتصادي وغيره امورو دپاره وسائل وي او نه په ميدان کېنې ددوي سره موجود افراد وي.

۷) څه خلق کتاب الفتن او داشرط الساعه عام احاديث باندے بحث کوي خوامام مهدي او دجال سره باره کېنې احاديث نه بيانوي ځکه چه معاشره داسے تحقيق کونوکو ته د قدر په سترگه نه گوري په دے وجه دا وروڼه امام مهدي او دجال سره متعلق احاديث بيانوي هم او دا احاديث د موجوده زمانے سره سموي هم. خو دهغوي په دے تطبيقي منهج کېنې دومره د حدوداو قيود خيال ساتي چه په هغے وجه دامام مهدي سره متعلق احاديثو حيثيت د يو معمے نه کم نه وي.

۸) ددوي په مقابلې کېنې څه خلق امام مهدي او ددجال د فتنو سره متعلق احاديثوکېنې د تطبيق خيال وساتي اومناسب حدونو او قيدونو په رڼا کېنې دکار کولو کوشش کوي خو ددوي نه په خپل کار کېنې عموماً دوه غلطۍ کيږي.

۱: يوه غلطې دا چه هغوي يو خاص کس مقرروي. ۲: دويمه غلطې دا چه هغوي دے د پاره وخت مقرروي.

يا بيا ددوي نه په دے کښ يوه غلطې وشي چه دهغي په وجه ددوي په کار کښې د شرعي حدونه خيال د نه ساتلو په وجه برکت او د تحقيق کونکو مشرانو توجه نه وي.

۹) کتاب الفتن او اشراط الساعة باندے کا رکونکي داسے خلق ډیر کم دي چه په کتاب الفتن کښې ذکر کړے شوي سماجي ، مذهبي ، معاشرتي ، معاشي صوبائي ، قومي يا بين الاقوامي سطح باندے کار کونکي وي . خو دهغوي مقصد صرف د خپلو نظرياتو خورول وي . چه دهغے دپاره کتاب الفتن او اشراط الساعة صرف د مددگار په توگه اخلي .

بياهم داسي يوڅو تنظيمونه هم موجود دي چه دکتاب الفتن په رڼا کښې په امت په کښې مخکښې ذکر کړے شوي خاميانو ختمولو کوشش کوي . او دے خلقو ته اکثر د سرکار مدد حاصل وي . خوددوي نه خپلو تصوراتو کښې يوڅو بنيادي غلطۍ کيږي.

رومبنۍ تصور: يا خودامام مهدي متعلق داحاديثو علم نه وي او که علم وي بيا هم دا وائي چه دا احاديث موضوعي دي ياضعيف دي يا په دے د شيعه گانو اثر دے يا په امت د هغه لگو خلقو پيروي کول غواړي چه د هغوي په نزد دامام مهدي ظهورپه اصل کښې امت دعلمي کارونو نه منع کولودپاره د اغياروسازش او خور کړے شوي جالونو مجموعه ده . د دوي په خيال اصل کارد شريعت تابعداري،ددے نفاذ اوپه دے لاره کښې موجود خندان لركولودپاره د درس و تدريس ،تبليغ،تصوف او جهاد نه کار اخستل دي.

(ددوي خيال ددے چه)امام مهدي طرف ته رابلل په حقيقت کے امت يو غير ضروري څيز طرف ته رابلل دي چه په شريعت کښې يې څه حيثيت نشته. دغه وجه ده چه د دوي په خيال د امام مهدي د نظريي څه حيثيت نشته .

دويم تصور:دويم تصور ددے چه دامام مهدي نظريه لرل خو صحيح ده خود دوي فکر ددے چه هر هغه دهدايت کارچه يو انسان يې کوي،پخپله يا د يو تنظيم اوډلې په ذريعه...نودا کار امام مهدي والا کار شو. يعني د دے تصور

لرونکو مطابق د امام مهدي مطلب په نيغه لار تلل او په شريعت عمل دے -
د دوي په نيز ضروري نه ده چه امام مهدي د يو انسان وي.

دریم تصور: د دے په خلاف د حني خلقو په نيز د امام مهدي وجود به د
انسان په شکل کي وي خو دا انسان هرڅوک کيدے شي. په هره زمانه او
هره علاقه کي به کوم انسان هم د امام مهدي په صفاتو متصف شو هغه ته به
امام مهدي وئيلي شي.

څلورم تصور: د گڼ د علم خاوندان شيعه گان او اهل سنتوپه نيز امام مهدي به
په آخره زمانه کي د نبي کریم صل الله عليه وآله وسلم د نسل فاطمي بي بي
او حضرت علي په اولاد او سيدنا حسين رضی الله عنه په پشت کي به
وي خو د شيعه حضراتو په نيز دا صاحب دولس سوه کاله مخکي پيدا شوے
دے او تر اوسه پوري په يو غار کي پټ دے د حني شيعه گانو په نيز د
امام مهدي شخصيت د حضرت خضر عليه السلام په شان دے، موجود في
الامصار وغائب عن الانظار، يعني امام مهدي په بنارونو کي موجود وي
خو په نظر به نه راځي.

پينځم تصور: د گڼو اهل سنتوپه نيز امام مهدي به د نبي عليه السلام په خاندان
کي پيدا کيږي. خود هغوي په نيز د امام مهدي ظهور ته لا ډيره زمانه ده.
شپږم تصور: د داسي اهل سنتو تعداد هم ډير زيات دے چه د هغوي په
نيز موجوده دور د امام مهدي زمانه دمخو هغوي دا مسئله تکويني گڼي نه چه
تشريعي. مطلب دا چه د امام مهدي سره متعلق شرعي طور مونږ ته د څه
کار محنت ضرورت نشته او نه مونږ د دے مکلف يو. بله چه کله الله
او غواړي د غيب نه به اسباب راپيدا کړي او دغه شان د امام مهدي ظهور به
واقع شي.

د دے حضراتو د نظريي يوڅو خبرے دادی:

۱: د بيعت نه مخکي به امام مهدي ته پته نه وي چه زه امام مهدي يم او کنه.

۲: دغه شان دبیعت نه مخکې به خلقو ته هم د هغه باره کښې څه پته نه وي. بلکه ناڅاپه به علمائے کرام امام مهدي وپیژني او د هغوي په لاس به بیعت وکړي.

۳: د دین چه څومره محتونه دي هغه ټول چه ادا کيږي داما مهدي د نصرت سبب جوړیږي دي دپاره د بیل محنت ضرورت نشته. هم دا دیني جماعتونه به دامام مهدي دظهورنه پس هغوي سره ملاویري.

۴: دظهورمهدي دپاره که د یو مستقل نوي کار ضرورت وے نوزمونږ اکابرو عالمانو به ضرور دغه اړخ ته توجه راگزولي وه. بس دا دومره ضروري کار نه دے دے ته توجه ورکول ددین د نورو ضروري کارونو ته توجه لرے کيږي. په دے وجه دے نه ځان ساتل پکار دي.

۵: د امام مهدي ظهور دپاره چه کله هم کوششونه شوي دي، په نتیجه کښې امت د فتنو ښکار شوے دے خیر ترے نه دے راوتې. دے وجه نه په شریعت عمل د کامیابی ضامن دے و همي څیزونو ته پام لرنه د نورو مسئلو راپیدا کیدو سبب کیدی شي.

۶: چه په شریعت عمل کيږي نو د راتلونکو کارونو دپاره تیارے صالح عملونه دي چه د هغي طرف ته ددین نورو شعبی دعوت ورکوي لگیا دي په دے وجه که یو نوے کار شروع شي نو دامت توجه به نوره هم خوره وره شي اومسلے به پیدا شي.

۷: کله چه الله د یو څیز فیصله کوي نو د هغے دپاره د اسبابو بندوبست هم د هغه دطرف نه کيږي. دغه وجه ده که الله تعالی د امام مهدي د ظهور فیصله کوله نو د هغے دپاره به یي اسباب هم راپیدا کړي وو.

۸: څنگه چه افغانستان کښ د جهاد د شرعي فیصلې د پوره کیدو نه پس چه کله افغان جهادي گوندونو کښې اختلافات پیدا شو نو الله تعالی خود بخود د ملا محمد عمر په صورت کښې یو مشر پیدا کړو او د خپل غیبي خزانو نه یي دامت دپاره د یو نوے قیادت انتظام وکړو.

۹: دغه شان چه په شريعت عمل جاري وي نونصرت،هجرت،جهاد او اجتماعيت د امت دمسللو حل دے.موجوده زمانه کښي دامام مهدي نظريه خورول د دين په محتونوکښي سستي پيدا کول دي.او موجوده شرعي کارونه غير موجود کارونو دپاره پريخودل دي. په دي وجه دا قسمه نظريات پريخودل ضروري دي.

۱۰: چه کله امام مهدي راشي نو هغه به څه نوي شريعت سره نه راوړي بلکه ديو مجد د په حيث به د نبي عليه السلام سنت طريقي به جاري کولو کوشش کوي. په دي وجه د اوس نه په شريعت عمل کول او سنت طريقي جاري کولوکوشش ضروري دے.دا کارونه يو شخصيت سره تړل صحيح نه دي. دا هغه څيزنه دي چه نن صبا د ظهورمهدي د پاره محنت پريخودو د پاره د دلائلو په صورت کښي پيش کيږي.په دے کښي اکثر سوالونه داسے دي چه په دے محنت د نه پوهيدو وجه پيدا شوي دي.

.....
د دي ټولوسوالونوجواب دا دے چه د شريعت مطهره نه مراد د نبي عليه السلام د پيغمبرئ مقاصد ترسره کول دي. چه په هغي کښي تعليم د کتاب او حکمت،تزکيه نفوس او دغيبي خبرو علم د هر څه نه ضروري دي.د دے خبرو وضاحت په حديث جبريل عليه السلام کښي نبي عليه السلام ايمان،احسان،قيامت او علامات قيامت سره کړي دي.

په دي کښي هر يو محنت په خپل ځائے د شريعت مستقل او بنيادي رکن دے.او په دے کښي يو پريخودل دټول دين پريخودل دي.هم دا وجه ده چه د قيامت په علامو کښي فتنې،ظهور مهدي،فتنه دجال اود نزول عيسي عليه السلام درسونه لوستل او خودل او په دي ايمان ساتل چه څنگه ضروري دي،هم دغه رنگ ددي دپاره عملي محنت ضروري دے.لکه څنگه چه دايمان، اسلام او احسان دپاره لگيادے محنت کيږي. لکه څنگه چه ايمان، اسلام و احسان منل ،پيژندل ،په هغي عمل کول اوددے خورولو سره سره د

دے دنفاذ کوشش د شریعت حکم دے بالکل هم دغه شان د علامات قیامت پیژندل، منل، چه په څه عمل کیدی شي په هغي عمل کول او چه څه پریخودل پکار دي هغه پریخودل او دا شان کوم نیک کار چه په خپله کوو د هغي طرف ته خلق رابلل او دهغي د نافذ کولو کوشش کول د نبي علیه السلام د راتگ مقصد دے۔ نو دا څه نوي مستقل محنت نه دے بلکه ددین یو ضروري حصه ده۔ او ددے د پریخودوپه وجه حقیقت دادے چه پیری مسئلي مینځ ته راتلي شي۔ صاحبو، تابعینو او د دین اکابرو هر دور کښي په دے کښي هریو محنت د دین حصه گڼلي ده او دے دپاره یي کار کړي دي۔

په موجوده حالاتو کښي لکه څنگه چه د دعوت او تبلیغ محنت په یو نوي انداز سره کیري۔ د مدرسو د نظم او ضبط پیژنگلو د یو شعبي په حیث کیري چه د وخت د تقاضو مطابق د امتحاناتو ترتیب وغیره نوي منظم شکل اختیار کړي دے۔

هم دغه شان په بدلیدونکي حالاتو کښي لکه څنگه چه ایمان، اسلام او احسان دپاره علمي او درسي سطح باندے لگيادي محنت کیري۔ او په عملي توگه مدرسې، خانقاهونه د جهاد میدانونه او نور د دیني کارونو شعبي خپل منصبی فرائض پوره کوي۔ دغه شان قیامت او د قیامت د نښو شعبي مثلا فتني، ظهور مهدي، د دجال فتني او د عیسیٰ علیه السلام نزول سره متعلقه علمي محنت سره سره تطبیقي انداز اور عملي جد وجهد هم د وخت یو اهم تقاضا ده۔ چه د دي محنت په وجه به بره بیان شوے اند ښکي نه پیدا کیري۔

سوال (۲): په غیر مسلم خلقو کښي د قیامت او د علامات قیامت متعلق کار کولو والو باره کښي څه خیال دي؟

جواب: ۱: د عیسایانو مشهوره ډلي کیتھولک او آرتھوډیکس دي۔ پروتستانت ډله د ټولو عیسایانو برخلاف ډله ده۔ په دي کښي هریو ډله د ډلي گمراهی رانقل کوي او د تورات، انجیل او نورو مقدسو صحیفوپه رڼا کښي د ذکر شوي نصوصو د تطبیق سره ذکر کوي۔

۲. هغه يهوديان چه د اسرائيلو برخلاف دي هغوي د تورات او دهغي د تشریحاتو په رڼا کېني اسرائيلو طرف ته هجرت کونکي يهوديان د اسرائيلو موجوده حالات ذکر کوي او د آسماني کتابونو د لاندو په رڼا کېني دهغي تشریح او تطبیق کوي.

۳. د دي په مقابل کېني صیهوني يهود اسرائيل طرف ته هجرت نه کونکي او د اسرائيلو د وجود مخالفينو ته د موسي عليه السلام د تعلیماتو نه غدر کونکي بللي شي. او په دي باره کېنې دبائیل او د نورو نصوصو سره د اوسنۍ زمانې تطبیق کوي او دا د "مسایا" د خروج نښه بولي.

مهدویات او دجالیات کېني د عرب دنیا منلي شوې تحقیق کونکي او مشهور شخصیت منصور عبدالحکیم د په دې موضوع دهغي ډیر تحقیقي کتابونه چاپ شوي په منظر عام موجود دي دغه شان د مصري عالم شیخ امین نوم هم مشهور د دې د دې بناغلو په کار کېني د تطبیق د اصولو پیروي نشته او نه د تاویل او تشریح دپاره د مخکښو او روستو عالمانو تحقیقاتو ته فکر کوي. په دي وجه د دوي دکار نه زیات خلق فائده نه اوچتوي. دغه شان نور تحقیق کونکي دي چه د هغوي په کلام کېن یا خو د وخت تعین دې او یا د یو تنظیم سره وابسته وي یا پکښې د اکابرو عالمانو تابعدارۍ نه کولو مسئله وي.

دغه شان د هندوستان یو محقق اسرار عالم هم دې چه د دین باقاعده عالم نه دې خو په ډیرو ژبو مهارت لرلو په وجه په دې موضوع ډیر اهم کتابونه لري. بیا هم زموږ دکار مدارد شریعت په اتباع، د دین د ټولو شرعي ډلو او د معتبرو شخصیاتو د اصولو ضوابطو او د تطبیق واضح او درسته پیروي ده. او دا نظریه ختمول دي چه د دین ډیو کار کولو په وجه به گڼي د دین د نورو کارونو نه منع کیدل جائز وي. د ایمان، اسلام او احسان سره سره قیامت او د قیامت د نښو په تشریحاتو کېني علمي، تطبیقي او عملي محنت کولو نه پس د

امام مهدي دبیعت دپاره هجرت ،نصرت او جهاد له رواج ورکول دي. والله اعلم بالصواب

سوال(۳): د کتاب الفتن د احادیثو تعلق دایمانیاتو سره دے او کنه؟ په احادیثو کښې زیات تره پیشن گوئی قیاس ته نژدې نه معلومیري، نوپه هغې څنگه یقین وکړو؟ د کتاب الفتن د احادیثو الفاظ واضح نه دي چه د هغې په وجه د هغې پوره کیدل او د هغې تطبیقول مشکل وي.

جواب: پیشن گوئی او دغیو خبرې، دی سره متعلق د نبی کریم او د نورو پیغمبرانو معجزې او دهغوي نه نقل شوي پیشن گوئی یو اهم باب دے. خو په موجوده دور کښې یو طرف ته خوځنې د علم خاوندانوته مغالطه شوې ده. (وایی) چه د پیشن گوئیو تعلق د ایمانیاتو سره نه دے. غالباً دهغوي د رائي وجه داده چه کله هغوي ته پته ولگیده چه ډیرې پیشن گوئی داسې دي چه د هغې الفاظ غیرواضح دي. ځنې هغه دي چه په ظاهره د سوچ او فکر نه لرې معلومیري. د ځنو په ځورالس سوه کاله کښې چرې نه دي ښکاره شوي. ځنې ښکاره شوي خو دي خو دروایاتو مطابق مکمل نه دي پوره شوي.

د دې ټولو مشکلاتو نه د خلاصې دپاره هغوي دا صورت آسان وگڼوچه بس د دې خبرونه انکار وکړے شي او که چرې ومنلې شي نو بیا هم د دے اهمیت دومره کم کړئ شي چه د انکار برابر وي. بیا دا خپلې کارنامې قانوني کولو دپاره دا خلق روایاتو طرف ته متوجې شو او چه هلته ورته ضعف معلوم شونو د هغوي دا خیال نور هم پوخ شو.

بل طرف ته چه کله هغوي وکتل چه د دے پیشن گوئیانو تعلق اکثر اخبار آحاد سره دے نو دا خیال یې وکو چه بیا د دے تعلق د ایمانیاتو سره څنگه کیدی شي؟ د دے نه پس د دوي نظر په دې خبره پریوتوچه د پیشن گوئی خبرې په عقیدو کښې شاملول هڅې یو غلو دمه او ډیره بې ځایه غوندې کار دے په دې وجه دا تجویز مخې ته راغې چه بس داباب دې هډو بندکړئ شي. انا لله وانا الیه راجعون.

که غور وکړئ شي نو دا خبره بالکل ښکاره کيږي چه پيش گوئي خو د نبوت يو اهم حصه ده ځکه چه د"نبي" ټکي مطلب دا دے چه دا الله طرفه خبر بيا مومي نو نورو ته ئي ورسوي-هم د دے دويم نوم د غيب خبر دے دي بيا آخر دا څنگه کيدے شي چه آخري او د لوی عزم خاوند پيغمبر دے دغيب هيڅ خبر نه وي ورکړے-

قرآن کریم هم دغيب دا خبري په چيلنج سره بيان کړے دي بلکه د قرآن پاک د اعجاز يوه حصه د غيب دا خبر دے دي-الله جل شانہ فرمان دے، "ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَا مَهْمُ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ (ال عمران ۴۴)"

"دا دغيب خبري دي او ته خو د هغه خلقو سره موجود نه وے چه کوم وخت هغوي خپل قلمونه وتړل چه څوک د مريم بي بي پالنه کوي او چه خپلو کښ په جگړه وو-"

بل ځی ارشاد دے، "تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ" (هود ۴۹)

"دا دغيب خبر دے دي چه تاته وحی کيږي، ددے نه مخکښي تاته او ستاقوم ته څه معلومات نه وو- صبر کوه بي شکه بنائسته انجام د متقيانو دے-".
په دے کښ هم هغه خبره دوباره ارشاد شوه او وے فرمائل چه دا هر څه د غيب(پتو) خبرو نه دي-

دغسي د صحابه کرام رضي الله عنهم په واقعاتوچه غور وکړي شي نو پته لگي چه د هغوي په نيزپيشن گوئي ډير لوئي اهميت لري تر دے پوري چه د روم او فارس د پيش گويو په موقع حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنهم په دے وجه شرط کيښودوچه او دجنگ بدر دفتح نه پس صحابه کرامودا واقعه په ډير زور شور سره بيان کړه او چه کوم شرط ئي د مشرکينو سره مقرر شوه وو هغه هم وصول کړي شو-دغه شان د يو جنگ موقع پيغمبر عليه السلام چه

د کوم کافر په کوم خائے کښې قتل کيږي خودلي وو، هغه (کافر) یو انج اخوادیخوانه بلکه هم هغه خائے قتل کړې شو.

دغه شان حضرت علي رضي الله عنه چه د خوارجو سره دجنگ نه فارغ شونو هغوي د خوارجو د لاشونود تلاش حکم ورکړوتر کومې پورے چه دپیغمبر علیه السلام د فرمان مطابق د هغه کس لاش نه وو ملاؤ شوي تر هغه وخت پورے دوي پریشانې ووبیا آخر دا چه د هغه نمونې سړي(لاش) ملاؤ شو نو هغوي په آرام شو.

ددې مقابل کله چه په مشکل حالاتو کښې د صحابه کرامو په پیش گویو کښ معمولي شک پیدا شو نو نبي علیه السلام سخته زورنه وکړه . په یو جنگ کښې واوریدل چه فلاني سړي د خان پروا نه ساتي او زبردست جنگ کوي نو نبي علیه السلام خبر ورکړو چه دا سړے دوزخي دے حال دا چه دې سړي په کومه بهادری سره جنگ کوو هغې ته صحابه کرام پسخیدل په دې حالاتو کښې ظاهره ده د داسې کس دوزخي کیدل د حیرانتیا خبره دمخو چه کله دغه کس زخمي شو او تکلیف نه تنگ شو نو خودکشي وکړه او د نبي علیه السلام پیش گوئي ټکي په ټکي پوره شوه او ټولو ته دا خبره ښکاره شوه چه دوي دالله رشتني رسول دے. دا نه چه د حالاتو رخ ته وگوري او د پیش گویو خلاف د خپله خانه یو رائې قائمه کړي نو دا ممکن نه ده.

پیغمبر علیه السلام او دصحابو کرامو د اړخه د دې خبرې حیث ثبوت نه ملاویري چه د پیغمبر علیه السلام د پیش گویو یا نورو اقوالو باره کښې دي د هغوي په ایمان کښ خه شک وي.

حقیقت داده چه کومه خبره هم په صحیح سند سره ثابته وي په هغې ایمان روړل فرض او واجب دي. که دا خبره ایمان کښې داخله وي او که په اخبارآحاد کښې . پاتې خبره د ابهام اوداجمال شوه نو اکثر په خه خبرو کښ ابهام مقصود وي او په دې ابهام کښې دانسان آزمائش وي.د ضعیف اوقوي ایمان امتحان وي په دي وجه محدیثونو د دي احادیثو نوم "کتاب

الفتن" کينئود. چه د دي احاديثو په ذريعه د انسانانو امتحان او آزمائش وکړئ شي. الله تعالي دې مونږله دغيب په خبرو او " کتاب الفتان" کين بيان شوي واقعاتو باندې د عمل توفيق راکړي.

سوال (۴): دامام مهدي نه مخکينې چه په دنيا کينې کوم کوم علامات تير شوي دي، په هغې کينې په ځني احاديثو کينې دروسي نسل کوم کوم ملکونه شامل دي؟ د سعودي د باچايانو ترتيب او په دې دوران کينې د امام مهدي د ظهور نه څه مراد دے؟

جواب: په دي روايت کين مختلف قسمه نينې دي. رومي نينه داده چه په تاسو به ترک حمله وکي او دوئم نينه داده چه کوم باچه به مال جمع کوي (په مال جمع کولو کينې مشهور وي) نو دا مالدار باچه به مړ شي. او د دې نه پس به داسې باچه راشي چه ضعيف به وي يعني بدن به پي هم کمزوري وي او په حکومت کينې به ئي هم کمزورئ اثروي دوه کاله به حکومت وکي خو دوه کاله پس به ترې حکومت واخستي شي. حکومت اخستو دپاره "خلع يخلع" صيغه استعمال شوې ده. مطلب داچه حکومت به خو د دے وي خو کوي به بل څوک. يعني خلع به وشي. په داسې طريقه به ترې حکومت واخستي شي چه په نوم خو به د هغه حکومت وي خو (اصل) بادشاهي به د بل سړي وي. او د دمشق د جماعت دواړو طرف ته به "خسف" وشي او په شام کينې به کم نه کم درې ډلې راوځي. او دمغرب اوسيدونکي به مصر طرف ته راوځي او دا د سفياني د خروج هم نينه د همدغه شان په روايت کينې مختلفې خبرې ذکر شويدي.

رومي نينه داده چه ترک به په تاسو حمله وکړي. ترک نومي سړي، دا حضرت نوح عليه السلام د زوي يافت په اولاد کين دے چه هغه ته پينځه غټې غټې قبيلې منسوب دي. په دې کې ۱. بنو هياطله ۲. بنو صفده، چه موجوده چينيان دي، ازکس، اسکش، بنو الروس) دا درې واړه روسي نسل دے يعني دروس چه کومي علاقې دي په دې کينې خورې ورې دا قبيلې موجود

دي-۳. سلجوقي خاندان، چه الپ ارسلان سره د غرونو نه راکوز شو او باچه شو-۴. تټار، منگول او مغل، دا څلورواړه مشهور خاندانونه دي-۵. نوري قبيلي چه د ترکستان په نوم مشهورې دي لکه ازبکستان، تاجکستان او د کرغزستان وغيره علاقې دي نو دا ټول ترک دي.

په ترک نسل کېنې بڼه انسانان هم شتي او خراب هم په اوسنۍ زمانه کېنې بڼه ترکيان سلاجقه دي-او په خرابو ترکيانو کېنې د کافرانو موجوده ملکونه لکه چين، روس او نور بي دينه ملکونه پکښې شامل دي-خو په دي کېنې ځنې داسې خلق دي چه هغې ته بربر وائي-بربر نسل يو خوافريقي دي او يو ترکي دے-موجوده زمانه کېنې که دې نښې ته وکتې شي نو په اسلامي تاريخ روس په شام باندې هغه وخت حمله وکړه چه کله دهغه نه دلوي طاق (Super Power) نښه په افغانستان کېنې د شکست او د سويت يونين د ختميدو سره ولويده-دې نه پس رومېنۍ جگړه ئې په شام کېنې د مجاهدينو خلاف شروع کړه.

دې نه پس دوئمه نښه دا بيان شوې ده چه کوم باچه به مال جمع کوو هغه به مړ شي-که اوسنۍ زمانه کېنې د دي تطبيق وکړي شي نو د شاه عبد الله د مرگ نه پس دا قصه مخې ته راغلې ده-ځکه چه روس د شام په مزکه حمله وکړه-او هم په دغه زمانه کېنې د سعودي عرب په تيرو شوو باچايانو کېنې د ټولو نه مالدار باچه شاه عبدالله مړ شو-د بي بي سي په يو رپوټ کېنې د اکي پټه جاسوسي څانگه، سي آئي اے، دا انکشاف وکړ چه د شاه عبد الله په دور کېنې د سعودي عرب په خزانه کېنې د ټولو زيات مال او دولت جمع شو-د دولت شاه سلمان او دهغه ځوئ محمد د يمن په جنگ او په نورو عياشو والوزولو-او دغه شان ځان، خاندان او ملک ئې دراروانو پيش گوئي د پاره درست ثابت کړود-دې نه پس فرمائي "ويستخلف بعده ضعيف" د دي نه پس يو ضعيف باچه به خليفه شي-دغه رنگ په ۵ * ۵ کېنې شاه عبد الله مړ شو-دې نه په ۷ * ۲۰ کېنې شاه سلمان اول محمد بن نائف خپل ولي عهد

جوړکړو او بيا ئي هغه ختم کړو او خپل ځوئ محمد بن سلمان ئي خپل ولي عهد جوړکړو.

۵ ۲۰۱۷ نه ۲۰۱۷ پورې خو د شاه سلمان حکومت وچلیدو خو ۲۰۱۷ نه پس بيا چه کله سلمان خپل ځوئ ولي عهد کړو نو د هغې نه پس ټول کارونه د سلمان ځوئ کوي په ظاهره سلمان باچه دے خو په حقیقت کښي نه دے.

دې نه پس دا خبره وفرمائه چه د دمشق جماعت کښي به خسف وشي خسف به يا تکويني طور وي يا به پيش گوئي پوره شوي وي-او دا قسمه ډير واقعات مخي ته راغلي دي-دخسف مطلب يا خو په څه وجه دمزکي لاندي تلل دي او يا د ميزانلو او بمونو په وجه دخلقو په مزکه ورننوتل دي- لکه دشام مزکه چه د بارودو په وجه تس نس شوي ده په دي حديث شريف مخکښي دي چه په شام کښي به دري غتي غتي ډلي راوځي-په سنيانو کښ القاعده او داعش، قوم پرستو کښي کرد او نورې ډلي اوشيعة او روافضو کښي د بشار فوج په ټولو کښي اول دے-چه په خپلو لگياوو جنگيدل.

سوال (۵): د آذربائي جان باره کښي روايات او ددې نه څوک څوک مراد دي؟
جواب: آذربائي جان سره متعلق نعيم بن حماد په کتاب الفتن حديث نمبر ۲۱۳ باندې نقل کړي دي، "عن النبي صلى الله عليه وسلم للترك خرجتان، خرجه يخرجون آذربائيجان والثاني يربطون خيولهم بالفرات لا ترك بعدها"
يعني ترکيان به دوه ځله راوځي-يو ځل آذربائي جان سره او بل ځل به دفرات سره خپل اسونه تړي-دې نه پس به ترکيان نه وي.

دوئم روايت کښي داسې دي، "عن مكحول قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم للترك خرجتان (خروجتان) احدهما يخرجون آذربائيجان والثاني يشرعون علي ثني الفرات. هكذا عن عبدالرحمن ابن زيد في حديثه عن رسول الله انه قال ضيعت الله تعالى عن خيولهم الموت فيرجلهم فيكون فيهم ذبح الله الاعظم لا ترك بعده". فرمائي چه ترکيان به دوه ځله راوځي يو ځل دفرات خلاف-او بل ځل آذر بائيجان دپاره-عبدالرحمن بن زيد فرمائي چه الله به دهغوي اسونه مړه

کړي. بیا به دوي پیاوه راوځي. د الله د طرفه په دوي مرگ راشي او قتل قتل به وشي. نه پس به ترکیان راوځي. دغه روایت مکحول دنعیم بن حماد نه په حدیث نمبر ۹۰۵ کښ رانقل کړي دي. او آذربائیجان سره متعلق دوئم روایت دغه شان د شیعه گانو په کتاب کښ هم موجود دے. چه دا تري معلومیري چه کله د آذربائیجان مسئله راشي نو مسلمانان او ترک دواړه به روځي او ډیره وینه به توي شي او دمسلمانانو قتل عام به وشي. دمسلمانانو وینه به توي شي او ددي نه مسلمانانو ته الله تعالی د امام مهدي په ذریعه فتح ورکړي.

هم دابه دامام مهدي دظهور د آخري نښو نه وي. اوس سوال داده "ترک" نه دلته څوک مراد دے؟ که چري مونږ نورو احادیثو ته وگورو چه د خراسان په باره کښي نقل شوي دي چه د خراسان نه به دجال راوځي یا داسي راغلي دي چه مسلمانان به روم فتح کړي او دشام په فضائلو کښ راغلي دي چه دشام خلق به پکښي هم شریک وي یا د دمشق د غوره والي باره کښ هم احادیث راغلي دي.

دي ټولو احادیثو کښ تعارض ختمولو دپاره مناسب تطبیق داده چه په دے علاقوښ کوم نیکان خلق دي ددي نه هم هغه مراد دي او ددي علاقي فاسقان فاجران په فضائلو کښ نه دي داخل بلکه د نیکانو خلقو فضلت مراد دے. په دي نظر چه ورته وگوري نو اگرچه په موجوده زمانه کښي ډیرے کمی کوتاهي دي. شرعي کمی هم شته، د عقیدي خرابي هم شته او ډیر کمزوري عملونه هم شته. بیا هم الحمد لله په امت کښي څه نه څه دین شعور موجود دے.

د حدیث د دوئم اړخ نه دا معلومیري چه دترک اطلاق په تاتار هم کيږي. او دترک اطلاق په روسي نسل هم کيږي او په چيني نسل هم دترک اطلاق کيږي. نو دترک نسل چه کومي خرابي په احادیثو کښ راغلي دي نو دترک نه هم دا مراد اخستل پکار دي. او چه کوم مسلمانان دي او څه نه څه محنت هم کوي. په هغوي دا احادیث منطبق کول مشکل معلومیري. البته دا وئیل چه په دوي کښ خرابي دي او د خرابي د عقیدي یا نوري خرابي دي نو امت ددي

خرابو نه منع كولو دپاره كه چرې داسې احاديث بيان كړي شي چه داكابرو دتربيب او داهل سنت د اصولو مطابق وي نو دې كښې خه باك نشته.

سوال(۲): ظهور مهدي اود دجال د فتنې متعلق خه اشكالات اودهغې حل...مكاني، زماني، سياسي، تكويني او شرعي او داهل حل و عقد سره متعلق وضاحت وكړئ؟

جواب: د مهدي د ظهور او د دجال د فتنې متعلق د تمهيد په توگه خو خبرې پيش كوم چه داټول اشكالات به پرې، ان شاء الله، ختم شي.

رومبې خبره: په احاديثو كښې دظهور مهدي يو خو نښې دي-كله چې هم دانښې پوره شي امام مهدي به ښكاره شي- كه په دې نښو كښ يو نښه هم پوره نه وي نو امام مهدي به نه ښكاره كيږي-په دې نښو كښې يوه نښه زماني ده-مطلب دا كه چرې په يو زمانه كښ داما مهدي نښې بيا موندې شي نو هم په دغه زمانه كښې به امام مهدي ظاهر يدل ممكن وي-خو كه په يو كس كښې دامام مهدي نښې وي او په دغه زمانه كښې دامام مهدي نښې نه وي نو دغه كس ته حقيقي مهدي، دكوم وعده چه شوې ده، نه شي وئيلي كيدي-اگر كه خلق پرې متفق شي او اسلامي حكومت وي-يا بيا كه يوسرې دامام مهدي دعوه وكړي نو ددې سړي دسنن ابي داود مطابق دقتل حكم دے.

خكه چې دا سړې مفارقه عن الجماعة (دمسلمانانود جماعت نه جدا كيدونكې) دے-دحديث داسې الفاظ دي، "فاقتلوه كائناتن من كان" يعني دې دي قتل كړې شي اگر كه ډير لوئې شيخ او سيدوي-خكه چه كه خوك دامام خلاف دشرعي دليل نه بغير خروج كوي نو هغه قتلول پكار دي.

دوئمه خبره: كه امام مهدي زمانه هم بيا موندې شي خو چه دامام مهدي كوم مكان دے هغې مكان باره كښې معلومات نه وي يعني چه مكاني صفات پكښې نه وي چه كوم خائے پيداشوې دے، كوم خائے لوئې شوې دے، كوم خائے ته ئې سفر كړې دے، اصل نسب ئې كوم خائے دے او علم ئې كوم خائے حاصل كړے دے، تحريك ئې دكوم خائے نه شروع شوې دے او چه دا

تحریک په امام مهدي ختم شوې دے خو هغه انکار کوي-خلق په زوره هغه مهدي مني-نودا مکاني نښي دي او دا ضروري دي-

درئمه خبره: په دغه زمانه کښې په سياسي لحاظ سره هغه نښي ضروري دي چه په کومه کښې به امام مهدي رازي-اوددوي دظهور دپاره سياسي طور معامله سازگاره وي که سياسي طور معامله ناسازه وي نو اگرکه زماني او مکاني نښي موجودوي خودغه کس ته مونږ امام مهدي نه شو وئيلي-

څلورمه خبره: دامام مهدي دظاهريدو نه مخکښي د هغه په مددگارو کښې دشرعي صفاتوموجودگي ضروري ده. چه شرعي صفتونه موجود وي نو هله به امام مهدي ښکاره کيږي-که شرعي صفات نه وي يا ذکرشوي صفاتو کښې يو هم نه وي او د خليفه د انتخاب شرعي طريق کار سر ته ونه رسيدو نو ده ته به امام مهدي نه شي وئيلي-

پينځمه خبره: دغه شان تکويني نښي هم ضروري دي يعني دامام زمانه، مکان او دامام مهدي د ظهور نه مخکښي سياسي، شرعي او مکاني نښو سره سره په دغه زمانه کښې تکويني صفتونه هم ضروري دي-د تکويني نښو او صفتونو مطلب داده چه په دغه زمانه کښې به دآسمان او زمکې څه حالت وي-د فضا، د اوبو، درياونو او بارانونو به څه حالت وي؟ داسمان د درزار او غر بار، اسماني بجلي او رڼاگانې به څنگه وي- دخلقواخلاقي صورت حال به څه وي، عادتونه به ئي څنگه وي- که چرې په يو زمانه کښې دا ټولې نښي وي دکومو ذکر چه په احاديثوکښې دامام مهدي دظهور په باره کښې راغلي دي نو بيا به مونږ وايو چه دا زمانه، دامکان، دا نښي شخصيه، شرعيه اوتکوينيه موجود دي-دې نه پس علماء به وي اود هيو عالم په لاس به ۳۱۳ کسانو بيعت کړي وي-د دوي حيثيت به حل وعقد دځاوندانووي- او د دوي به دا ذمه واري وي چه په دوي کښې کله دا مطلوبه شرطونه پيداشي نو دغه حل او عقد والا په لاس به بيعت وکړي او دوي ټولو په يوداسي کس اتفاق وکړي چه په هغه کښې به تقريباً ۷۴، ۷۵ نښي موجود وي او امام مهدي به

دبیعت نه انکار کوي او دوي به اصرارکوي او مجبوره کوي به ئې نودا بیعت په اصل کښې مکمل خلافت حسابیږي.

ښکاره خبره ده چه داهل حل وعقد به امام مهدي پيژني، دهغه پيژند گلو به وي او دهغه د تقوی نه به ښه خبر وي. امام مهدي په غټو نښو کښې رومي نښه داده چه هغه به دامامت په منصب فائز وي فاطمي او حسني حسيني به وي. د شریعت په رڼا کښې به یو متفقه شخصیت وي او هیڅ قسمه ډلې یا تنظیم سره به بغض نه لري. باقاعده د یوډلې سره به وابسته هم نه وي که وي هم نو داسي نه چه شرعي اصولو مخالفت د کوي. دغه شان د خلقو هغه سره عقیدت او دهغه په خلافت اتفاق دامام مهدي نښې دي. که دا نښې بیا موندې شوي نو داکس به خلیفه او امام وي. د خلیفه کیدو مطلب داده چه دمسلمانانو د بادشاهي سره متعلقه ټولو کارونو ذمه وار به وي. یعنی ذمه واري په دوي وي او امامت یعنی په شرعي امورو کښې ددوي اتباع، چه دعالمانو ذمه داري شمارلي شي، دا به هم د امام مهدي وي. لکه څنگه چه داود علیه السلام اوسلیمان علیه السلام سره نبوت او خلافت دواړه وو. یا د موسی علیه السلام اوهارون علیه السلام سره دواړه ذمه واری و. لکه څنگه چه طالوت علیه السلام په زمانه کښ حضرت طالوت علیه السلام بادشاه وواو. د وخت پیغمبر امام وو. خو دامام مهدي به ناشنا شان وي دوي کښ به دواړه صفتونه وي. په یو وخت کښې امام به هم وي او خلیفه هم. او دغه شان مسلمانان به یو موټي کړي.

دامام مهدي دظهور د زمانې نه مخکښې چه دمسلمانانو په ذهنونو کښې به ددین کوم مطلب او خیالات وي په هغې چه به څومره خرابو رواج بیاموندي وي او څومره ظلمونو او بی انصافو کښې چه به دا امت اخته شوې وي چه دهغې نه پس به د قتل عام اودوینې بهیدو حالات به جوړ شي تر دې چه په الله وئیلواو اسلام قبلولوبه خلق قتل کړي شي. دحالاتو جبر به دومره حد ته ورسې چه پوره دنیا به دظلم نه ډکه شي. خو چه کله دالله رحم مسلمان امت ته متوجه شي

نو امام مهدي به راشي او ټوله مزكه به د عدل او انصاف نه ډكه كړي-اود ظلم نه ډكه علاقه روم به فتح كړي-د يورپ ظالمانه نظام به ختم شي او په دغه زمانه كېن د اسلام جهنده به په ټوله نړۍ اوچته شي-هم په دې زمانه كېن به دجال راشي او د ظلم او ستم بازار به گرم كړي-ددجال د خاتمي دپاره به عيسى عليه السلام تشریف راوړي- دا شپږ بنيادي علامات دي چه په هغې كېنې زمانې، مكاني، تشخيصي، سياسي، تكويني او شرعي سرفهرست دي-

ددجال كار كړدگي او په موجوده زمانه كېنې دهغه طريقه كار

سوال (۷): دجال په باره كه چرې د رواياتو جائزه واخستې شي نو دا پته لگي چه دنيا كېنې به دجال د عامو خلقو په مابین كېنې د راتلو انداز مختلف وي-د بعضي رواياتونه معلوميري چه دې به د مصر په بنارقوص كېن پيدا كيږي-خني رواياتو كېنې د دجال د خوراك څښاك ذكر دې خني كېن د گرزيډو راگرځيدو ذكر دې-په خني كېنې د دجال د كعبي شريفي نه د طواف كولو ذكر دې-او بعضو كېنې د ابن صياد په شكل كېن تذكره شوي ده-په بعضي نورو رواياتو كېنې داسي ذكر راغلي دې چه شيطانان اودجال به رازي او تاسو ته په جماعتونو كېن د دين خبري كوي-په بعضي رواياتو كېن د دجال په زنځيرونو ددترلو ذكر دې-اوپه آخره زمانه كېن به راووزي اوپه ټوله دنيا كېن به فساد خور كړي-او په مزه مزه به د خدائې دعوه وكړي او په مكه او مدينه كېنې به د داخيليدو ناكاميا به كوشش كولو ذكر دې-

سوال (۸): اوس پوښتنه داده چه په دي مختلفو رواياتو كېنې د دجال په ډيرو شكلونو كېنې راتلل څنگه ممكن كيډئ شي؟ آيا دجال هم دشيطان په شان شخصيت دې او خپل ذريت لري كه څنگه؟ لكه څنگه چه حديث شريف كېنې دي چه ددجال نه مخكېنې به دېرش دجالان راځي او هر يو به د نبوت دعوه كوي يا د دي نه مراد ددجال پيروكار دي؟ او آيا يو كس چه په زنځيرونو كېن ترلي شوي وي څنگه مختلف قسمه كارونه كوي شي-

جواب: جواب نه مخکې د تمهېد په توګه په دې خبره ځان پوهه کړئ چې څه رنگې قبر کېنې کېښودو نه پس به د هر انسان نه تپوس کېږي او دې د پاره د نکیر او منکر په نوم فرشتې به راځي، څنګه چې دا فرشته یوه ده او په یو وخت کېنې په ټوله دنیا کېنې خپل کارونه سر ته رسوي کیدئ شي هم دغسې طاقت الله پاک دجال له هم ورکړې وي- او څنګه چې هر کس ته په قبر کېن د نبي عليه السلام مخ مبارک ښودلې شي حالانکه دا نظاره په بې شماره ځایونو کېنې کېږي دغه شان دجال له به هم د ډیرو کارونو طاقت ورکړئ شوی وي-

الله تعالی به دجال له د فطرت نه پورته د ډیرو کارونو طاقت د استدراج په طور ورکړې وي څنګه چې فرشتو، پېریانو او شیطانانو ته په ډیرو شکلونو کېنې د راتلو صلاحیت ورکړې شوی د نو دغه شان دجال ته به هم داسې طاقتونه ورکړې شوي وي چې د انسانانو بې لاره کولودپاره به دا طاقتونه استعمالوي- یو سوال داهم دے چې شیطان ته خو دا دومره لوڼي عمر او طاقت دآدم عليه السلام سره د بغض په وجه د امتحان په توګه ملاو شوي دے نو دجال ته به دا دومره قوت طاقت ولې ورکړې شوي وي؟

نو د دے جواب دادا دے چې قرآن وحدیث کېنې غور فکر نه پس دا خبره معلومېږي چې دجال به د سلیمان عليه السلام په زمانه کېنې د شیطانانو سره ملاو شو او د هغوي حکومت ته به ئ د نقصان رسولوکوشش کولونو الله تعالی سلیمان عليه السلام ته د پېریانو د قابو کولو علم ورکړوچې د هغې په وجه سلیمان عليه السلام دوي نه مختلف کارونه اخستل شروع کړل- او چې کومو به انکار وکړونوخلق د هغوي دشر نه بچ کولو دپاره به یې په سمندرونوکېنې قید کړل- وآخرین مقرنین في الصفاد... اود صحیح مسلم په مقدمه کېنې د عمرو بن العاص په روایت کېنې دي چې په آخره زمانه کېنې به شیطانان راوځي او خلقوته به جماعتونو کښ دین ښائي-

دگمان په طور داهم وئيلي كيدئ شي چه سامري هم د فرعون دحکومت دمضبوطيا،د مصر داحرام تعميرات جوړولو،بني اسرائيلوكښي دفتنه او فساد پيداكولو اود موسى او هارون عليهماالسلام باره كښي غلطي خبريې خورولوكښي ډير مخكښي مخكښي ووخوچه كله ئي په بني اسرائيلو كښ د بت پرستئ رواجولو كوشش وكړونو الله تعالي د موسى عليه السلام په ژبه مباركه هغه له دسزا په طور د ژوندي ساتلو وعده وفرمائله، وان لك موعدا لن تخلفه.....څنگه چه الله پاك شيطان له د انسانانو د آزمائش دپاره اوږد عمر وركړې دے.وئيلي شي چه روستو زمانه كښ الله پاك د سليمان عليه السلام په لاس سامري د سمندر په جزيرو كښ قيد كړو.

اوس په دے خبره پوهيدل پكار دي چه څنگه د دنيا باره كښ فرمايلي شوي دي چه."الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر"يعني دنيا د مومن دپاره قيد خانه او د كافر دپاره جنت دے.خو دا قيد خانه دالله تعالي احكامات منلو او دنفس دنافرمانئ په وجه داسي حالت پيش كوي چه لكه دا يو جيل وي او كافر دالله حكم نه مني او د نفس هر خواهش پوره كوي نو د هغه دپاره گويا دا دنيا په ظاهره يو جنت او آزادي ده.حال دا دے چه په حقيقت كښ داسي نه ده.

او د دے دويم مثال دا دے چه په روژه كښ د نيك اعمالو د ماحول په وجه شيطانان په سمندرونوكښ وتړلي شي ځكه چي دكم خوراك په وجه دنفس اتباع نه كيږي.د گناه ماحول نه وي نو نيكو طرف ته شوق زيات شي.خو كه دكم خوراك باوجود يو سړي دنفس خبره مني او د گناه ماحول نه وي خو بيا هم ځان دپاره پخپله دگناه ماحول جوړوي نو د هغه دپاره د دي خبري هيڅ فائده نشته چه شيطانان دي په سمندرونو كښ تړلے وي.ځكه چه سمندر كښ سرکشه شيطانان قيد وي عام شيطانان خو بياهم موجود وي.او د انسان په شكل كښ هم شيطانان موجود وي.

دغه شان د دجال د قيد ولو ذكر هم دے.نبي عليه السلام د امت په باره كښي چه د فتنو كومي پيشن گوئي كړي دي د هغي مطلب دادے چه مونږ ځان د

دغي فتنو نه وساتو اونور خلق هم بچ کونکي چري مونږخان او نور خلق دفتنو نه بچ نه کړل نو دا فتنې به دجال او د هغه نسل د قيد نه آزاد کړي. ځکه چه د نيکو ماحول او د فتنو نه نجات په اصل کښې دجال او دجالي نظام په زنځيرونو کښې تړل دي. چه کله امت په فتنو کښې مبتلا شي نو دجال او د هغه کارندويه به ازاد شي دجالي نظام دپاره به کوششونه کوي او نيکان صالحان به قيد کوي.او د دې مثال لکه چه په حديث شريف کښې بيان شوي دے چه کله يو کس دروغ وائي نو درحمت فرښتي د هغه نه په ميلونو لري تختي اود بسم الله نه وئيلوپه وجه شيطان په خوراک څښاک کښې شريکيږي او بسم الله وئيلوونه پس التی کوي.او چه کله مؤمن ذکرکوي نو شيطان لرے تختي او چه ذکر نه کوي نوشيطان د دة په زړه خپل خرتم ورځته کړي او سپيره والي د دة په زړه کښې ورداخل کړي.دغه دا ئي هم فرمايلي دي چه کله انسان د سحر مونز له پاڅي نو شيطان تري نه تختي او چه (مونز نه بغير)واپس اوده شي نو شيطان د دة په غوږونو کښ متيازي کوي.

د دے رواياتونه معلوميزي چه د فرشتو تيښته د گناهونوپه وجه او دشيطانانوراتگ د نيکو اعمالو د نيش والي او سپيره توب په وجه دي.دغه شان د دجالي نظام قيام دخلافت د سقوط په وجه دے.او دجال راتلل،دفتنو دپيروالي او د نيکو دپيروالي په وجه دے. تر دے حده پورے چه عالمان،جماتونه،بيت المقدس،حج او دمونزحقيقي روح او دشعائرو به خاتمه وشي.

ددے نه ثابتيږي چه په يو وخت کښې يو کس قيد کيدې هم شي او آزاد هم.او د دجال حقيقي آزادي خو به د فتنو د تورو تيارو د خوريدوپه وخت کښې وي.البته نيمگړي آزادي به کله نه کله د مخصوص فتنو د دپيروالي په وجه وي.خو چه دا فتنې بندې شي نو دجال بيا قيد کيديشي،لکه څنگه چه د شيطان په باره کښ دپيرواحاديثونه ثابتيږي.

بيا داهم کيديشي چه په يو وخت کښ به فتنې نه وي ولې تکويني طور به دجال ته د يو مخصوص وخت دپاره آزادي ملو شي لکه د بدر په غزا کښي چه شيطان په ډاگه گرځيدو خو چه کله ئي د فرښتو نصرت په نظر راغلو نو وے وئيل،اني اري ما لا ترون----

لکه څنگه چه د نيکانو صالحانو خلقو خپلو کښي رابطه وي هم دغه شان د شيطانانو او دهغوي هم خيال دجالي مخلوق هم مسلمانانو ته تکليف رسولو دپاره رابطه وي-د الله جل شانہ ارشادے،"وکذالک جعلنا لکل نبی عدو شیطین الجن والانس-----او دغه شن مونږ دهر پیغمبر دپاره مونږه د انسانانو او د پیریانو شیطانون دشمنان کړي دي چه يو بل له د هوکه ورکولو دپاره په ظاهره بنائسته او د دین نه د بیزاری خبرې کوي لگيا وي-

د دے نور وضاحت دا دے چه څنگه د تیهه په میدان کښ آزاد وو-هغوي من وسلوی،دوریځو سوري،د جامو نه خیر نیدل او داسي نور ډیر نعمتونه،ولي بيا هم د تیهه دمیدان نه وتل دهغوي دجهاد نه دانکار او موسیٰ علیه السلام ته رتب جواب"فادهب انت ربک فقاتلا----- ورکولو په وجه د سزا په طور سرگردان وو،یتیهون في الارض-----خو دابندول او قید کول داسي وو لکه څنگه چه یاجوج ماجوج د بندیدو باوجود د مذهب قومونو(روس،چین،ترک او منگول) په شکل کښي لږلږ راوځي او نیکان خلق پریشانه کوي او آخره زمانه کښ به ټول راوځي-څنگه چه حدیث شریف دے چه دیا جوج ماجوج په دیوال کښي سوري شوے دے- معلومه شوه چه دوي د دغے سوري نه راوځي نو دنورو انسانانو په شان به دنیا کښي آباد شي-

هم په دے انځور کښي که د هغه احادیثو مطالعه وکړي شي د کومو مطابق چه شیطانون په فضا، هوا اوسمندرونو کښي بغیر د څه رکاوټ نه سفر کوي خو دنیا کښي د فتنو دډیر والي په وجه د دجال پیروکار به زیات شي نو د دې طاقتونو نه زیات طاقتونه به دجال سره وي چه په هغې کښي د هواگانو قابو کول،څوک ناروغه کول،څوک روغول،چاله خزاني

ورکول، څوک په ظاهره جنت کښې اوڅوک په دوزخ کښې ساتل او څوک مرکول او څوک ژوندي کول، دا ټول په دجالي قوتونو کښ شامل دي-والله اعلم بالصواب

سوال (۹): د امام مهدي د ظاهریدو نه پس به د دنیا د مسلمانانو څه حالت وي او په دغه وخت کښې به دنیا کښې څه حال وي؟

جواب: دامام مهدي د ظاهریدو نه پس به د ټولې دنیا معتدل انسانان که هرې فرقې، تنظیم، مسلک او مذهب سره تعلق ساتي، هغوي به دامام مهدي په قیادت متفق شي او د کفر سره به جنگ شروع کړي-ددوي په مقابل به د کافرانو یوه ډله وي، څنگه چه په حدیث کښې فرمائیلي شوي دي، **حتى يصير الناس الي فسطاطين، فسطاط ايمان لانفاق فيه وفسطاط نفاق لايمان فيه** "یعني مسلمانان به دوه ډلو کښ تقسیم شي-یعني منافقه ډله به ختم شي داسې به نه وي چه ايمان هم وي او کفر هم-

يو متواتر روایت داهم دے چه يو جماعت به بحق د غلبې دپاره جنگیري تر دي چه دهغې آخري حصه به د دجال سره وجنگیري"د دې روایت نه داهم معلومیري چه د دجال دراتلو پورے به یوه ډله د هر قسم منافقت نه پاکه وي او د اعلائے کلمت الله دپاره به جنگیري-ددې نه مخکښې دا خبره معلومه شوه چه اخلاص مند مسلمانان به د امام مهدي په مشرۍ کې راوځي او د کفري طاقتونو سره به وجنگیري-يو خبره داهم معلومه شوه چه دا امت د خیر امت دے-د خیر امت معنی داده چه جهاد، قتال او ددین نور محنتونه به کوي او عملاً به بحق ملگریټیا کوي-په دے وجه ددے امت اجماع معتبر ده-څنگه چي فرمائیلي شوي دي چه **"وكدالك جعلنكم امثا وسطا"** اوداچه **"لا تجتمع امتي علي الضلالة"**، دي نه معلومه شوه چه دا امت مجموعي طور په دوکه (دجل او فریب) کښې نه شي پریوتی-دا نه شي کیدے چه پوره امر په کفر متفق شي بلکه په هره زمانه کښې به ځني خلق داسې وي چه د کفر او فسق په مقابله کښې به همیشه د دلیل او حجت په اعتبار سره غالب وي-د هغوي قول او فعل

به حق دتائيد او نصرت دپاره وي دغه شان په اعتبار سره هم الله رب العزت دا دين غالب ساتي.

سوال (۰): په موجوده زمانه کښې د ډيرو اړخونو نه به دامام مهدي د ظهور دعوي کيږي، نو په دې کښې د رشتيني مهدي پيژندگلو به څنگه کيږي؟
جواب: قرآن و حديث کښه درشتيني امام مهدي د پيژنگلو دپاره بيان شوي صفات او علامات داسې لولې لولې نښې دي چه د هغې په موجودگي کښې به دا وئيلي شي چه دا رشتيني مهدي دے. او په دے کښې د ټولو نه لويه نښه داده چه د امام مهدي په زمانه کښې به شريعت پوره پوره نافذ وي يورپ به غونډ فتح شي، هم دې زمانه کښې به دجال راشي او د دجال د قتل دپاره به حضرت عيسى عليه السلام راکوز شي.

سوال (۱): څمونږ په خيال کښې يو خبره ده چه د امام مهدي په زمانه کښې به د هغوي د رشتينوالي دپاره د آسمان نه يو آواز کيږي اودې سره به فرشتې هم وي، نو آيادا خبره د احاديثو نه ثابته ده؟

جواب: جواب: داد بني اسرائيلو تصور دے چه هغوي به دهر يو څيز حقانيت د مافوق الفطرت څيزونو سره تړلو. اوس زمونږ مسلمانان هم دا غوښتنې کوي څنگه چه يهوديانو مطالبه کړے وه، "حتى تاتينا بقربان تاكله النار" يعني ترڅو چه اور راکوز شي او زمونږ قرباني اونه سوزوي، تر هغې وخته پورے مونږ ددے حقيقي خبرې تصديق نه شو کولے. په يو بل ځي کښې ارشاد دے چه، "يسئلك اهل الكتاب ان تنزل علينا كتابا من السماء" يعني اهل کتاب ستا نه مطالبه کوي چه د آسمان نه په مونږ کتاب نازل که! خو کله چه به دهغوي نه د عمل او خاص کر د جهاد مطالبه وشوه نودوي به وئيل، "فاذهب انت وربک فقاتلانا ههنا قاعدون" يعني حضرت موسی عليه السلام ته ئي وئيل چه ته پخپله لاړ شه اوستا رب دے لاړ شي. تاسو و جنگيږئ او مونږ به دلته ناست يو. هم دغه شان صورت حال نن زمونږ هم دے.

هر کله چه دښي عليه السلام دتائيد دپاره فرشتي راکوزي نه شي چه خلقو دا د الله پيغبر دے۔ بلکه حکم داوو چه په غيږو يقين وکړي۔ دغه شان د سيدنا ابوبکر د خلافت دتائيد دپاره نه خود آسمان نه آواز شوې وواو نه فرشتي د آسمان نه راکوزي شوې وي۔ نو هم دغه شان د امام مهدي عليه الرضوان د تائيد دپاره به په ظاهره د عامو خلقو دپاره نه خو آسماني آواز کيږي نه به دهغوي د تصديق دپاره فرشتي راکوزيږي۔ البته په بعضو رواياتو کيښي دظهور مهدي سره متعلق د آوازونو ذکر راغلي دے۔ نو ددے نه مراد هغه آوازونه دي چه لکه څنگه چه قبر آواز کوي چه زه د چينجو کور ئم يا د آسمان نه يو فرېسته اعلان کوي چه يا الله خرچ کونکوته زياته ورکړي اود شومانو مال کم کړي۔ او څنگه چه په ليلة القدر کيښ جبريل عليه السلام راکوزيږي او عبادت گزار خلقو سره لاسونه ملاوي۔ نو دامام مهدي عليه الرضوان باره کيښي چه کوم ذکر شوي آثار دي د هغي نه هم دغه مراد کيږي شي۔

بيا هم الله رب العزت دي امت دپاره خاص کر په آخره زمانه کيښ دامام مهدي امداد کونکو خوش قسمتو دپاره د يقين هغه عظيم نعمت ورکړي دے چه هغوي به دامام مهدي د تصديق دپاره د فرېستو دنازيليدو او دآسماني آوازونو مطالبه نه کوي۔ بلکه د شريعت په ظاهري اصولو پوره کيدونکي او د باطني گناهونو نه دپاک شخصيت چه کله انتخاب وشي او په دغه زمانه کيښي مکاني، زماني او سياسي نښي موجود وي او تکويني طور هم صورت حال برابر شي او اهل حل وعقد علمائے کرام دامام مهدي په بيعت متفق شي نو دامام مهدي دے او دده اتباع فرض ده۔

سوال: (۱۲) دا علمائے سبعة يا اهل وعقد کوم خلق دي؟

جواب: دا به هغه خلق وي چه د امام مهدي د راتلو نه مخنيښ ددين دنور وشعبو سره به دهغه د کمک او ملگرتيا دپاره به خلق تياروي۔ دامام مهدي بيعت دپاره خلق تيارولو والا هر کس به غلامئے سبعة وي، لکه څنگه چه د

دنيا په نورو کارونو کېنې څوک ورومېي نه کوم کار کوی هغه د دهغي کار جوگه وی،جنتی هغه وی چه ژوند کېن جنت د پاره عمل کوی،هم دا رنگ کم څوک چه د دعوت کار کوی ته تبلیغی وائی هم دغه رنگ د مهدی راتلو نه وړاندي چه څوک خلق د امام مهدی د بیعت د پاره تیاری هم هغه کس د امام مهدی د نصرت جوگه وی-

د امام دراتگ نه وړاندي ددنيا تکوینی حالاتو خرابییدل او دبیت مهدی د پاره زمونږ ذمه داریانی:

سوال ():د امام مهدی راتگ نه وړاندي تکوینی توگه باندې د دنیا حالات خرابیدل او په دې لړ کېنې راتلونکي بدلون د حدیثو په رڼا کېنې وضاحت وکړي؟

جواب:تکوینی توگه باندې حالات خرابیدو مطلب دې موسمی بدلون،فضائی بدلون،سمندری بدلون اونور معاشی او معاشرتی بدلون رابنکاراشی-مثلاً موسم بدلون باره کېنې روایت ذکر شوي د ضرورت په وخت به باران نه کیږی،مگر چې ضرورت نه وی باران به ډیر کیږی او د فائدي په حائے نقصان ډیروی-

یو علامت دا بیان شوي دي چه د مهدی درا تلو نه مخکېنې دنمر رختو سره یو نخښه رابنکارا شی،بعضو روایاتو کېنې دی چه په شام کېنې به نه ختمیدودجنگ فتنه شروع شي او د دوران کېنې به د آسمان نه دلاس په شکل کېنې یوه نخښه بنکارا شي چه اشاره به کوی-۲۰۱۵کېنې دامریکي فلکیاتی اداري ناسا نه یو خبر شائع شوي وو چه دمشرق طرف نه د لاس په شکل کېنې د کهکشانو یو جرمت اشاره کوله -بعض آثارو کېنې راغلي دی چه د گرمي موسم کېنې گرم علاقه کېنې یخني او یخو علاقه کېنې به گرمي وي-هم دغه شان د سیلابونو تذکره هم روایاتو کېنې راغلي دی،د ذکر شو علاماتو ډپورا کیدو ننداره موږ په موجوده وخت کوؤ-

صاح سته کښې دي چه د عرب په زمکه باندې چرته چه صحراگانې دى هلته به باغونه او فصلونه کرل شروع شي-او بعضو رواياتو کښې دى چه دولت دومره زيات شي چه يو مزدور به د ورځ په سل دينار مزدري اخستلو خفه وى-د مکي په زمکه به ډير سرنگونه وى-او بعضو رواياتو کښې دى چه د عرب مفلس خلق به دنگ دنگ عمارتونه جوړ کړي-مکه مکرمه کښې جبل ابى قبيس او نور غرونه به دخپل ځاى نه لر شي-رواياتو کښې دي چه د ې ټولو سهولتونو باوجود د عرب خلق به بت پرستي شروع کړي،او په دوي کښې ښځې د گدا وسندرواهتمام کوى،لکه څنگه چه د دبې په سرکونوباند لگيدل دى او عربو ملکونو کښې وس مختلف ځايونو کښې سندرې گډاگانې ډيرې دي- يو روايت کښې دى چه اهل حضر يعني د جدې خلق به دوباره د عرب په زمکه باندې بت ولگوى ۲۰۱۹ کښ په جده او رياض کښې څه بتان لگيدلى دى-يو روايت کښې دى چه دفضا نه به فتنې راوريرى لکه انټرنټ او سټلايټ د راتلو نه پس دا علامات خلق په خپلو سترگو وښى-

دصحيحين په روايت کښې دى چه د مدينې په مشرق د نجد دقبيله ربيعه ساربانو(اوبناسرونکى)کښې به قرن الشيطان راپيدا شى،چه موجوده دور رياض کښې د دي ډير مطلبونه کييدي شى،چه په دي قرن يعنى شيطانى طرز حکومت يوه صدئ هم کييدي شى او يو مطلب دا چه د خلافت عثمانيه په ختمولو کښې اهم کردار ادا کولو والا نجد يعني درياض آل سعود خاندان بغيردڅه تاويل په هغوي منطبق کيدې شي،ځکه چه په دي حديث کښې دنفس الرحمان د راتلو ذکر شوې دي او د دے حديث په يو طريق کښې فرمايلى دى: **الهم بارک لنا فى يمننا** اے الله ځمونږيمن کښې برکت واچي او کله چه دهغوى صلي الله عليه و سلم نه د مشرق ، قبيله ربيعه او نجد باره کښې تپوس وشونو هغوي وفرمائيل چه دے ځائى نه به د شيطان ښکر رابښکاره کيږي- که تاريخ وگوري نو معلوميري چه نجد رياض ته مخښکښې چه کله هم حکومت نه دى ملاؤ شوي،ليکن که دي نه نجد عراق مطلب واخستلى شي

اویا نجد ریاض مطلب واخستلی شي نو هیڅ فرق نشته ځکه چه دواړو علاقه نه فتنې را وتې دی، دیمامه د قبیلې ربیعہ نه د مرتدینو فتنه راوتې ده او آل سعود هم د قبیلې ربیعہ سره تعلق لرلو والا د یمامه او نجد اوسیدونکی دی۔

د قرن الشیطان نه مطلب د شیطان د بنکرو تابعداري هم کیدې شي یعني دمحرماتو ارتکاب او د فرائضو وغیره پریخودل هم په دې کښې شامل دی او د شعائرالله بے حرمتي هم مراد ده، محرمات کښې د ټولو نه زیات محرم شراب، زنا، بلادالحرمین، د کعبه او مدینه منوره، مساجد او علمائے کرام دي، نو د شرابو نوم بدلول سره شراب حلالو او استعمالول، مسلمانانو کي بے حیائی خورول، بلادالحرمین کښې درقص او سرود محفلونه، د علمائے کرام او دیندار خلقو بے عزتی کول، او د بے دین، فساق فجار وغیره خلقو عزت، درناوے او هغوی په لوی لوی عہدو باندے مقررول۔

قرن الشیطان نه یو مطلب دا هم کیدے شي په یو حدیث کي دی چه د نمر راختو او پریوتو په وخت کښې شیطان خپل بنکر د نمر سره یو ځای کوی چه د دے عبادت کولو والا ته دا ظاهر شي چه نمر راخیژولو او ډوبولو والا، ابلیس دے، نو دغه شان به قرب قیامت کښې د مشرق قبیلې ربیعہ د خلقو یو خاندان ته به حکومت ملاؤ شي، د هغوی سره به شیطان د بنکرو په شان نظام وی او د هغے په ذریعہ به په خلقو حکومت قائم کړی او خپل ظالمانه طریقے به نافذ کړی اودالله نظام خلافت به ختم کړی او دشیطانی بنکرو کفری نظام به قائم کړی۔

قرن الشیطان نه مراد د سعودی عرب ښار نجد یعنی ریاض کښې نصب شده میزائل سسټم دے، چه دا به په خوا وښا اسلامي ملکونو کښې د امریکي عمل داری یقینی کولو د پاره استعمالولے شي۔

د نمر راختو سره یو نڅښه دوالدینو بے عزتی او هغوی کم تر گڼل هم کیدے شي، لکه یو حدیث دے:

ان تلد الامة ربتها ترجمه: چه دمور نه به خپله مالکه پيدا شي، يعنى د دنيا بر خيز به التا شي، د حکمراني باره کي بل حديث دے: **اذا وسد الامر الى غيره فتنظر الساعة**: ترجمه: کله چه تاسو ووينے چه د حکومت اختيار نا ابله خلقو ته ملاؤ شي، نو د قيامت انتظار کوي-دغه شان به عمائے کرام کے تقوى ختمه شي او علما به دیند دنيا گټلو د پاره حاصلوی-او دنيا کښي به د ټولو خراب خلق علما وي، ددوی نه به فتنے راوخي-

دنمر سره د يو نخښے راوتو يو مطلب دا هم کيدے شي چه کفری نظام به مکمل غالب شي او اسلامي نظام به ختم شي، د دے نه پس به د خلقو د کورونو نه به اسلام هم ووخي، ښځو به لباس اغوستے وي خو لغړے به ښکاري، سړي به خپل خواهش دسړو نه پورا کوي او ښځي به خپل خواهش د ښځو سره پورا کوي، زنا به عام کهولاؤ کيږي، دښځو سرونه به د بختي اوبښانو په شان اوچت وي، ښځي سړي به يو خائے کارونه کوي، ښځي به خپل حمل ختمولو کښ هېڅ پرواه نه کوي، او په مزه مزه به دين ناآشنا شي او ديندار خلقو ته به خلق سپک گوري او مسلمان ملکونو کښ په دين عمل کول به په لاسونو کښي بلې سکروټي نيول وي-حاکمان به صرف هغه خلق ژوندی پریردي څوک چه دهغوی دهر حکم تابعداري کوي-او د کفارو ملکونو کښي به د مسلمانانو ژوند گران شي، صرف دالله په نوم اخستو به دمسلمانانو د وینو سیلابونه بیولئ شي او هغوی به بندیوانولي شي-

سوال: (۴): امام مهدی چه په کوم کال ظهور کيږي په هغه کال به خلق بغیرد امام حج کوي او دغه کال نه په مني کښي خونريزی کيږي د دے حديث څه حیثیت دے او ددے څه دلیل دے او په موجوده وخت کښ بغیر د امام نه حج ته تگ څه مطلب دے او په مني کښ خون ریزی څه تحقیق دے؟

جواب: دحديثو په کتابونو کښ دا حديث په درے طریقو مروی دے په دے کښي يو حديث نعیم بن حماد نه کتاب الفتن کښ حديث نمبر ۹۸۶ باندے نقل

دے امام مستدرک کتب پہ حدیث نمبر ۸۵۳۷ باندے نقل کوی، او ددے سند د عمرو بن شعيب عن ابيه عن جده نه مري دے، ددے حدیث حاصل دا دے چه په ذی قعدہ کتب به د قبائلو په مینځ کبني ډلي جوړے شی، د هغه په وجه به حاجیان واپس شی او په منی کبني به خون ریز جنگ وشي چه په هغه کبني به د مرو شمیر زیات شی په د جنگونو کبني به دومره وینه توی شی چه وینه به جمره عقبه ته ورسې- ددے حدیث سند باره کبني محدثین وائی چه ددے حدیث سند مکذوب دے-

بل حدیث هم دنعیم بن حماد په کتاب الفتن کبني په حدیث نمبر ۹۸۷ باندے مروی دے او مستدرک نه هم دا حدیث په حدیث نمبر ۸۶۷۳ باندے نقل دے، دا حدیث هم عمرو بن شعيب عن ابيه عن جده د سند نه مروی دے په دے حدیث کبني د ذی قعدہ او محرم وغیره ذکر نه دے شوی او نه په کبني د قبائلو د گروه بندی ذکر شوی ددے حدیث حاصل دا دے چه **یحج الناس معا یعرفون معا** چه خلق به حج یو ځائے کوي او یو ځائے به په عرفه کبني وقوف کوی دا کار به بغیر د امام کوی، **بینما هم بمنی** دے دوران کبني به دوي په منی کبني وی- اذا اخذهم کالکلب ددی په مینځ کبني به جنگ د یو داسے مصیبت په شکل کبني راشي لکه څنگه چه د سپی په چیچلو سره مصیبت راځي، لکه څنگه چه سپی څوک وچیچی یا بل سپی وچیچی او هغه بیماری ډیره زر خوریري دغه شان په تیزئ سره به فساد شروع شي او قبائل به خپل منځ کبني په یو بل حملے وکړي او د یو بل وینے به توي کړي، نو هغوي به یو داسے سړي خوا له راشي چه په دے وخت کبني به د ټولو خلقو بهتر وی- ددے حدیث سند ته هم محدثینو متروک او ساقط وائی-

دریم حدیث هم نعیم بن حماد په کتاب الفتن کبني په حدیث نمبر ۹۹۳ باندے د عبدالله بن عمرو بن عاص □ نه نقل کړے دے، ددے حدیث سند د مخکبني

دوو حديثو په مقابلۀ کښې لږ بهتر دے، مگر دا حديث هم د څه راويانو په وجه ضعيف دے۔

د دے حديث په نظر که څوک دا دليل وائي چه په کوم کال په مني کښ خون ريزي کيږي دغه کال به مهدي له خلق راځي او دغه کال به بيعت کيږي، ځکه چه په حديث کښې ټوله واقعه تفصيل سره ذکر شوے ده مگر په دے حديث کښې اختلاف دے، ځکه چه په ډير احاديثو کښې مختلف واقعات يو ځائے ذکر شوي دي او په دے کښې په ظاهر کښې يو بل پسے نزدے ښکاري، خو اصل کښې داسے نه ده بلکه په دے ډير کلونو فاصله ده په دے حديث کښ هم دغه وقفه مطلب کيدے شي۔

دويمه خبره: بغير د امام حج کولو مطلب؟

د حديث د سبق نه معلوميږي چه خلق به بغيرد امام حج کوی دا به مسلسل وي چه خلق به څوکاله بغير د امام حج کوي۔

دامام نه مطلب هغه سرے دے چه په هغه د ټولے دنيا مسلمانان يا ډير مسلمانان متفق وي او هغه د مسلمانانو دموئخ روژے، حدود و قصاص او نورو ديني احکاماتو سره سره د جهاد او قتال وغيره امور هم سنبهالوي۔ د تيرو سلو کالو راسے داسے امام نشسته، بلکه مسلمانان په خپل منځ کښې بے اتفاقه او په جنگ جگړو کښې اخته دي۔

لکه څنگه چه حضرت ابوبکر □ او حضرت علي □ نبي کریم ﷺ د حج امامان جوړ کړی او ليرلي وو او د دوي په نگرانی کښې معاهدے شوے وے او د حج ارکان به ادا کيدل او دا مسلسل د هغه وخت نه د خليفه يا د سلطان په نگرانی کښې اداکولے شي۔ موجوده دور کښې اگر چه د سعودي عرب حکومت

دے او هغوي د دے د انتظامی امور و د پاره دحج وزارت جوړ کړے دے، او د ډير فسق و فجور باوجود هم د امت علما دا برداشت کوي، مگر جزيرة العرب کښې د امريکي، او کفري افوج د راتلو نه پس د يهود سره

تعلقات، د عرب اسلامي ملکونو خلاف روانه لشکر کشي کښي مجرمانه خاموشي او بلاد الحرمين کښي بے حیائی، بتان لگول، علمائے کرام بے گناه قید و بند کښي اچول او نور ډیر حرام کارونه حلالول، د دے په وجه وس د شریعت په رڼا کښي ددوی حیثیت دیوپه زور راغلے ظالم حکمران دے، د ته په شریعت کښي خلیفه یا امام نشي وئیلے او نه ورته عادل سلطان وئیلے شي۔

او د حج او عمرے په انتظاماتو کښي د شرعی امورو خلاف ورزی، حبیانو نو مختلف ټیکسونه اخستل او بغیر ضرورت پابندیانے لگولو په وجه وس دوی ته مجلس منتظمه وئیل هم صحیح نه دی۔ نو په دے حدیث کښي ذکر کړے شوے ټولے نخبے په نظر راخی او نور روایات هم د دے حدیث تائید کوي،

دغه شان د ډیرو صحیح، حسن او ضعیف احادیثو په رڼا کښي مونږ وئیلو شو چه د صحیح مسلم په روایت کښي د کفري فوځونو د عراق او شام محاصرے نشاني پورا شوه۔ دطبراني روایت کښي ایران عراق جنگ، دے نه پس عراق او کویت جنگ او بیا د اقوام متحده د ارکان له طرف نه د عراق سره اقتصادي پابندی هم ولگولې شوے۔ کتاب الفتن نعیم بن حماد په نظر کښي دخراسان نه د تورو جنډورا تلل او عراق کښي جنگ کول بیا شام کښي د جنگونو سلسله د نه پس د تورو جنډو د زیرو جنډو سره جنگ او بیا د تورو جنډو خپل منځ کښي جنگ کول او دغه شان د اهل یمن د جزیرة العرب نه ویستل او بیا په هغوي جنگ راوستل او فلسطین کښي د یهودو تعداد او غلبه د اتول علامتونه، دقبائلو خپل منځ کښي دجنگ وجه وگرزیده او د خلیج ملکونو خپل منځ کښي جنگ جگړے او خپل منځ کښي یو بل باندے پابندیانے لگول او بلاد الحرمين کښي د سعودی خاندان خپل منځ سیاسي شخړے او خپل منځ کښي جگړے وغیره امور دیو لوئے بدلون علامت دے۔

د شاه عبدالله د مرگ نه مخکېني لږ اختلافات او بيا د هغه د مرگ نه پس معتب بن عبدالله بندي کول او محمد بن نائف ولي عهد او محمد بن سلمان نائب ولي عهد جوړول او بيا محمد بن نائف لړکول او محمد بن سلمان ته د ملک ټول معاملات حواله کول سياسي توگه باندې شاهي خاندان کښي دشخړو د بنياد ښکاره علامت دے او په دے وخت ايراني ،لبناني او شيعيه حاجيانو د اهل سنت دحاجيانو سره په مني کښي جنگ کول او دے کال د کعبې په حدودو کښي يو لوئې کرين راغورزیدل او په سونو حاجيانو په وينو بيت الله سور کيدل د دے روايت په سند کښ موجوده ضعف خو نه شی ختمولې ،ليکن د عبارت تحسین ضرور کوي که دا علامت پورا شي او په دے دوران کښي دامام مهدي د بيعت دپاره علمائے کرام تشریف راوړي او د امام مهدي بيعت وشي نو مونږ وئيلې شو چه د حديث د متن په اعتبار سره د دليل وور دے،خو د وس نه دا بنياد جوړول دا وئيل چه د امام مهدي ظهور به کيږي او دغه کال به مني خون ريزي کيږي او په دغه کال به خلق بغير د امام نه حج کوي او دغه کال به د بادشاه مرگ راځي او په دغه کال به د قبائلو منځ کښي جنگ کيږي او په دغه کال به د امام مهدي په لاس بيعت کيږي- دا استدلال کول په ظاهره گران ښکاري-

دا د مهدي دا راتلو علامت دے چه په مني کښي به خون ريزي کيږي او په دغه کال به بيعت کيږي او په دغه کال به بغير د امام حج کيږي- دا خبرے اخستل مشکل نه دی امام هغه وی چا سره چه خلق ملگري وي لکه څنگه چه ابوبکر امام وو نبي کریم ﷺ هغه دحج امام جوړ کړو او وليږلو ئي نو د هغه په امامت کښ نگرانی وشوه او د هغه په امامت کښي حج کيدو نو موجوده وخت کښي اگر چه د حج وزارت دے نو هغه آيا شرعي امام دے ،آيا شرعي خليفه دے يا شرعي اعتبار سره هغه ته مونږ خليفه يا امام وئيلې شو په دغه وجه دا حديث اخستل او دا حديث په دليل سره پيش کول چه دا د امام مهدي د راتلو علامت دے دا د مهدي د راتلو علامت نه دے د اما مهدي

د راتلو نه به مخکېني د صحيح احاديثو په تناظر کېني يا حسن يا ضعيف احاديثو په تناظر کېني دا علامات خو به مونږ واخلو-والله اعلم بالصواب

سوال(۱۵): دامام مهدي نصرت کولو واله مدد کونکي خلق به څوک وي او په موجوده وخت کېني به د دوي بنيادي خصوصيات به څه وي؟

جواب: د جواب نه مخکېني د تمهيد په طور يو څو خبرې پېژندل ضروري دي:

اوله خبره: د احاديث مبارکو نه ثابت دی چه د امام مهدي کمک کولو واله تعلق به قيامت ته نږدې د بنو عباس د تورو جهنډو نه ورستو دخراسان د تورو جهنډو واله نه وي او د نعيم بن حماد په کتاب الفتن کېني ددې جهنډو عراق او کوفې طرف ته تلل ، بيا ددې جهنډو شام طرف ته تلل او بيا بقیة العرقد يعني جنت البقيع طرف ته د تلو تذکره هم بعضو رواياتو کېني شته دے-

دويمه خبره: قيامت ته نږدې د دې تورو جهنډو عراق او شام کېني يو بل سره سخت اختلافات شروع شي، او بيا به د دوي په منځ کېني جنگ وشي-

دريمه خبره: د يو روايت نه معلوميږي چه کله تورو جهنډو واله خپل منځ کېني جنگ وکړي نو په د دوران کېني به د امام مهدي په دې دواړو کېني چا سره هم تعلق نه ساتي-د مخکېني سوالونو جوابونو او موجوده حالاتو په نظر کېني که مونږ وگورو نو د عراق او شام د حالاتو نه پس وس د امام مهدي راتگ نږدې ښکاري-د دې سوال جواب په حقله زما عرض دادې که دا وخت شام او عراق باندې نظر وکړې نو دا معلوميږي چه د افغان په زمکه د عرب مجاهدين د سعودي عرب او نورو ملکونو نه راغلي او امريکې هغوي ته د روس خلاف جهاد کولو اجازت ورکړو او خپلو ملکونو هم هغوي له اجازت ورکړو او افغانستان ته راغلل او دلته د روس خلاف ئي جهاد وکړو او فتح ئي حاصل کړه-

ايران کېني د خميني انقلاب نه پس عراق ايران جنگ شروع شو، نو

عرب د امریکے په حمایت سره د ایران خلاف لس کاله وجنگیدل، په دے جنگ کښې ایران عراق دواړو سره مسلمان او غیرو ملکونو او د هغوي عوامو یو ځائے دا جنگ وکړو۔

۹۸۸ ءکښې چه ایران عراق جنگ ختم شو نو په کال د افغانستان جنگ هم ختم شو، دے نه پس عراق په کویت حمله وکړه او بیا عرب ملکونو د عراق سره بائیکانټ وکړو او د اقوام متحده امن فوځ راغلو اود عراق فوځ ئي دکویت نه بهر کړو او بیا د یمن نه علاوه ټولے دنیا، په عراق باندے اقتصاد او معیشت پابندی ولگوله۔ په دا رنگ افغانستان کښې هم د مجاهدینو په منځ کښې جنگ شروع شو۔ عرب مجاهدین که څه د مخالفو ډلو سره یو ځائے شو او بعضو جنگ کولو انکار وکړو او خپل ملکونو ته لارل، په دے کښې اسامه بن لادن هم وو۔

شیخ اسامه بن لادن به که سعودي عرب ته تلو او کله به واپس راتلو، په دے دوران کښې کله چه جزيرة العرب کفار فوځونه راغلل، نو هغه اخرجوالیهود والنصارى من جزيرة العرب واله فتوى په حق کښې آواز اوچت کوو، دے نه پس په هغه پابندی ولگیدله او هلته نه افغانستان ته راغے او بیا د هلته نه سوډان ته لاړو۔ سوډان نه واپس افغانستان ته راغے، په دے وخت د طالبانو حکومت جوړ شو، نو هغه د طالبانو دامیر المؤمنین په لاس بیعت وکړو۔

۱۱ اکتوبر ۲۰۰۱ ء واقعات وشو، دے نه پس امر په افغانستان حمله وکړه۔ دلته مونږ گورو چه امریکے په افغانستان حمله ولے وکړه د دے څه وجه وه؟ بنکاره خبره دا چه ملا عمر مجاهد اسامه بن لادن امریکے ته حواله کولو نه انکار وکړو یعنی د سپینو جهنډو امیر د تورو جهنډو امیر دکفر سردار امریکے ته حوله کولو نه انکار وکړو نو امریکے د تورو سره سپینو جهنډو واله باندے هم حمله وکړه۔

وس دلته د دے سوال کولو حاجت نشته چه حدیث کښې د تورو جهنډو

ذکر دے او د افغانستان د مجاهدينو سپينه جهنډې دى، نو د امريکې حملې نه معلومه شوه چه د دواړو جهنډو مقصد يو دے، هم په دغه وجه امريکې د تورو جهنډو د پاره د سپينو جهنډو حکومت ختم کړو اوفغانى طالبانو د دے فرقخه پرواه ونه کړه بلکه د هغوى بيعت ئي قبول کړے وو او په دغه وجه ئي خپل يو حصه گټله او د دے د پاره ئي د شلو کاله جنگ خوښ کړو، ليکن په خپل بيعت کښ وسيدو واله تورو جهنډو امير ئي امريکې ته حواله نه کړو-ښکاره خبره وه چه دواړه د نظريه جهاد په ذريعه دپه زمکه مخ باندے اسلامى احکامات بطور قانون نافذکول غوځتل، ځکه دواړو يو مقصد او منزل وو-

۲۰۰۳ءکښي چه په عراق حمله وشوه نو افغانستان ته راغلى عرب مجاهدين عراق ته لاړل او د ابو مصعب الزقاوى په قيادت کښي دامريکې خلاف جهاد شروع کړو، د ابو مصعب الزقاوى د شهادت نه پس ابو عمرو المهاجر او ابو حمزه المهاجر يو بل پسے د زرقاوى نائيب جوړ شول او هغوي هلته "الدولة الاسلاميه" بنياد کيښود-د دے دواړو د شهادت نه پس ابو بکر البغدادي دا تنظيم په يو بل عرض استعمال کړو او په آخره کښي د عراق او شام د تورو جهنډو په منځ کښي اختلافات شروع شول-

د تورو جهنډو په منځ کښ اختلافات باره کښي روايات او آثار و ذکر تفصيل سره موجود دے چه د هغے نه معلوميري چه په تورو جهنډو کښ به يو قسم د گمراهے خورولو حصه اخلي او دويم قسم تورے جهنډے به هدايت يافته وى-

په دے وجه څنگه چه په نورو کارونو کښي حق او باطل پيژندل دقرآن او سنت په رڼا کښي او د شريعت مطهره باندے سره عمل کولو باندے دى، چه کوم سرے يا تنظيم داسے وى، نو هغه به په حق وى او کوم چه دے نه خلاف وي، هغه به باطل وى- نو ځکه په موجوده وخت کښي صرف تورے جهنډے واله سرے يا تنظيم د هغه د حق کيدو دپاره کافي نه دى، بلکه د دے

سره سره د هق ملگرتیا او مکمل طور د شریعت پابندی کولو او د کفر سره جنگ کول ضروری دی۔

سوال: (۶) آیا په مختلف روایاتو کېن د امام مهدی مدد کولو واله کېنې شام او یمن د لښکرو شته یا دے نه علاوه د نورو علاقو ذکر هم پکېنې شته؟

جواب: د امام مهدی کمک ته راتلو واله باره کېنې مختلف روایات دی، د حضرت علی □ په روایت کېنې دی چه د امام مهدی د کمک د پاره به د یمن عدن ابین نه به ۱۵۰۰۰ خلق راځی۔ او دوی به ځان سره کړی او امام مهدی به د بنو کلب سره اول جنگ کوی۔ چه کله د امام مهدی مخالف لښکر د پیدا په میدان کېنې په زمکه دننه شی او د امام مهدی مستقل حکومت جوړ شی، نو دے نه پس به د امام مهدی د مدد کولو د پاره عراق نه عصابب الاعراق، مصر نه جنائب مصر، شام نه ابدال الشام او او د نورے دنیا د علاقو باره کېنې روایت کېنې فرمائی: **من کل بلد صالح** تذکره ده یعنی د هر یو علاقه نه صالح خلق به شرکت کو (۷۰) زره خلق راځی او د بنو اسحاق نه مراد پښتانه دی چه د حضرت ابراهیم علیه السلام د نسل نه دی۔ والله اعلم بالصواب۔ لیکن دا ټولے خبرے چه د علمائے سبعة باره کېنې دی او د بنو اسحاق باره کېنې دی، دا تحقیقی نه دیتقدیری دی ممکن دا چه دے نه مراد افغان طالبان وی، کیدے نور خلق وی۔ والله اعلم بالصواب

سوال: (۷) امام مهدی به په کومه زمانه کېنې راځی؟

جواب: امام مهدی به د قیامت سره نزدے زمانه کېنې د نبی کریم ﷺ په نسل کېنې تشریف راوړی۔

سوال: (۱۸) امام مهدی پېژندگلو به څنگه کړی؟

جواب: د نبی کریم ﷺ د پېشن گویانو په رڼا کېنې د امام مهدی شخصي علامات یعنی د هغه نوم نسب اودهغه تعارف او دهغه شکل و صورت او اوصافو تذکره څه داسے شوے:

عن عبد الله قال لا تذهب الدنيا حتى يملك العرب رجل من اهل بيتي يواطئ اسمه اسمي-ترجمہ حضرت عبد الله بن مسعود □ نہ روایت دے ہغہ فرمائی چہ دنیا ہغہ وخت پورے نہ ختمیری چہ دعبو یو کس بہ بادشاہ شی چہ زما د اہل بیت نہ بہ وی نوم بہ ئی ہم زما د نوم پہ نوم وی-

[سنن الترمذی، باب ما جاء فی المہدی، رقم: ۲۲۳۰، ج ۴ ص ۵۷]

پہ س حدیث کنبی د یواطئ مطلب دے موافقت، کله خنگہ چہ د الله رب العزت فرمان دے: لیواطئ اعدہ ما حرم الله "مواطاة" موافقت تہ وائی-

دے نہ معلوم شو چہ د امام مہدی نوم بہ د حضرت محمد ﷺ د نوم پہ شان وی بعضے خلق ابو مسل الخراسانی او بعضے خلق عمر بن عبدالعزیز تہ امام مہدی وائی نو دا خبرہ صحیح نہ دہ حُکہ چہ حقیقی مہدی بہ ہغہ وی چہ پہ آخری زمانہ کنبی بہ پہ عرب کنبی پیدا کیری، دہغہ نوم بہ محمد وی، پہ بل حدیث کنبی حضرت ابو ہریرہ □ فرمائی: **لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمُ الطُّوْلِ لِلَّهِ ذَالِكِ يَوْمٍ حَتَّى يَلِيَّ**- ترجمہ: کہ د دنیا پہ ختمیدو کنبی صرف یو روح پاتے شی نو الله تعالیٰ بہ دا یو ورخ اوردہ کری او زما پہ اہل بیت کنب بہ یو سرے پہ عربو حاکم جور کری-

[سنن الترمذی، ج ۴، ص ۷۵]

پہ یو بل حدیث کنبی د حضرت علی □ نہ روایت دے: نظرالی انبہ الحسن فقال: ان بنی هذا سید کما سماہ النبی، وسیخرج من صلبہ رجل یشبہہ فی الخلق ولا یشبہہ فی الخلق-حضرت علی □ خپل زوئی حضرت حسن □ ولیدوا وے فرمائیل چہ زما دا زوئی بہ سر وی لکہ چہ نبی کریم □ ددہ بارہ کنبی پشن گوئی کرے دہ، او قریب دہ چہ ددہ ملا نہ بہ یو سرے پیدا کیری چہ د ہغہ نوم بہ د نبی کریم صلی الله علیہ وسلم دنوم پہ نوم وی، ہغہ بہ پہ اخلاق کنبی د نبی کریم صلی الله علیہ وسلم پہ شان وی لیکن پیدائشی صفاتو کنبی بہ د نبی کریم صلی الله علیہ وسلم پہ شکل و صورت کنبی نہ وی یعنی د نبی کریم صلی الله علیہ وسلم مخ مبارک سپین وو، لیکن د امام مہدی مخ مبارک

به سپين نه وى او نبى كريم صلى الله عليه وسلم قد مبارك دنگ وو ليکن امام مهدى به د قد په اعتبار سره دنگ نه وى او دغه شان نور صفات کښي مثلاً وغيره به هم د امام مهدى د نبى كريم صلى الله عليه وسلم په شان نه وى۔ حضرت على □ نه يو روايت کښي دى: **لو لم يبق من الدهر الا يوم لبعث الله من اهل بيتي، يملئها قسطاً وعدلاً كما ملئت جواركه**: که ته يو ورځ هم پاتې شى نو الله تعالى به زما په اهل بيت کښي ضرور يو سرے را پيدا کړى چه دنيا به داسے عدل او انصاف راولى لکه چه څنگه د ظلم زياتي نه ډکه شوے وه۔

حضرت سعيد بن مسيب □ نه روايت دے چه مونږ حضرت ام سلمى رضی الله عنها سره ناست وو په دے دوران کښي د امام مهدى ذکر شروع شو نو ام سلمى رضی الله عنها وفرمائيل حديث: **المهدى من ولد فاطمة** چه امام مهدى به حضرت فاطمه رضی الله عنها د اولاد نه وى۔ حضرت بن مالک رضی الله عنه نه روايت دے چه مونږ د نبى كريم صلى الله عليه وسلم نه اوريدلى دى هغه صلى الله عليه وسلم فرمائى: **نحن ولد عبدالمطلب سادات اهل الجنة**: انا وحمزه و على و جعفر وحسن و حسين و المهدى چه مونږ د عبدالمطلب اولاد د جنت سرداران يو يعنى زه او حضرت حمزه، حضرت على، حضرت جعفر او حضرت حسن او حضرت حسين او حضرت امام مهدى۔

حضرت ابو سعيد خدرى نه روايت دے چه نبى كريم صلى الله عليه وسلم او فرمائيل المهدى منى يعنى امام مهدى به زما د نسل نه وى۔ ”منى“ کښي دے خبرے طرف ته اشاره ده چه امام مهدى به زما په شان د قرآن و حديث د نفاذ کوشش کوى او امام مهدى به زما په شان جهاد کوى او د امام مهدى به زما په شان ملگرى وى لکه څنگه چه زما صحابه دى، لکه څنگه چه صحابه په نبى كريم صلى الله عليه وسلم باندے ځان قربانوو دغه شان به د امام مهدى انصار به هم په خپل امير باندے قربانوى او په ”منى“ کښي دے طرف ته اشاره ده چه کوم سرے د امام مهدى سره سومره زيات مشابهت لرى، هغه وومره به نبى كريم

صلی الله علیه وسلم ته نزدې وی، او مشابَهت د امام مهدی د راتلو نه مخکېنې پیدا کیدو نوم دے، وس چه څوک سومره زیات د امت او درد په خپله سینه کک لری، او څومره زیات د خلافت راشده حضرات اهل بیت حکومت قائمول او د سنت رسول ﷺ د نفاذ کوشش کوی، دومره زیات به د امام مهدی د راتلو نه پس به په هغه به دا صفات پیدا شي-

سوال (۱۹): امام مهدی او د هغه ممدگار او د حضرت طالوت د انصارو په منځ کښې تذکره د نصوص نه ثابت دی؟

جواب: په یو صحیح حدیث کښې د امام مهدی د انصارو او د حضرت طالوت د انصارو فضائل او ددوی په خپل منځ کښ مشابَهت ذکر راغلی دے، چه په هغه کښ فرمائیلى دی-

لا یستو حشون الی احد، ولا یفرحون باحد، یدخل فیهم علی عدة اصحاب بدر لم یسبقهم الاولون ولا یدرکهم الاخرون علی عدد اصحاب طالوت الذین جاوزوا معه النهر للحاکم، رقم: ج ۴، ص ۵۹۶ امام مهدی داملگری به نه د یو ناآشنا سړی د راتلو نه نامانوس کیږی او نه به د چا په راتلو خوشحالیږی، دا به دامام مهدی سره د بدری صحابو په شان په تعداد کښې یو شان وی دے جماعت به یو خاص فضیلت وی، چه نه به د دوی نه مخښ دا دضیلت چاته ملاوشوے وي او نه به ددے نه وروستو چا ته حاصل شی-

او حضرت طالوت فرمائیلى دی: **فمن شرب منه فلیس منی و من لم یطعمه فانه منی** چه چا د دے دریاب نه اوبه ونه څکلے هغه به ځما ملگری وی او چا چه وڅکلے هغه ځما ملگری نه دی یعنی څوک چه د امیر اطاعت کوی نو دهغه نسبت د امیر سره وی او څوک چه د امیر اطاعت نه کوی هغه د امیر سره څه نسبت نه لری-ددے نه معلومه شوه چه امام مهدی به د نبی کریم صلی الله علیه وسلم دستنویه مکمل توگه باندے تابعدار وی-

سوال (۲۰): د امام مهدی د مخ، تندی او د پوزے ذکر-

جواب: **أجل الجبّه**: دامام مهدی تندے به کشاده (غٓٓ) وی، دغٓٓ (کشاده) مطلب په بل حدیث اُجل سره راغله دے او بعضو کښ اُجه یعنی ناټټے الجبّه الفاظ راغلی دی او د دے ټولو لفظونو تشریح دا ده چه د هغه تندے به بهر طرفته راوتے او غٓٓ وی او دا غټوالے به د ویختونشوالی د وجے وی یعنی مخے ته به ئی ویخته نه وی د دے وجے به تندے غٓٓ ښکاری۔

أقنى الانف: د امام مهدی پوزه به اوږده وی او بل روایت کښی **اشم** لفظ راغله دے د دے دواړو لفظونو ملاولو او دے نه تطبیق نه معلومیری چه د امام مهدی پوزه به درمیانه وی نه به ډیره نرے وی او نه به ډیره پلنه وی، نه به چیته او خکته وی او نه به چپکی وی یعنی منځ کښی به وی۔

سوال (۲۱): دامام مهدی د حکومت دوخت ذکر او په مختلفو روایاتو کښ د پیشن گویانو په منځ کښی تطبیق به څنګه وی؟

جواب: حدیث کښی راغلی دی: **یملک سبع سنین** اووه کاله پورے به په ټوله دنیا حکومت کوی او د خلافت راشده نظام به قائموی۔ حضرت ابو سعید خدری □ نه روایت دے ذکر رسول بلاء یصیب هذه الامه نبی کریم صلی علیه وسلم د یو بلا او مصیبت تذکره وکړه چه دے امت ته به رسی۔ لا یجد الرجل ملجا یلجا الیه من ظلم د ظلم نه به د بچکیدو څه ځائے نه وی دے دوران فیبیعت الله رجلا من اهل عترتی و اهل بیتی الله تعالی به دے دوران کښی زما د اهل بیت نه او زما د خاص عترت او نسل نه یو سرے راوچت کړی۔ **فی ملا الارض فسطا و عدلا کما ملئت ظلما و جورا** امام مهدی چه راشی نو د دنیا ظلم و زیاتے به په عدل و انصاف کښی بدل کړی۔ **یرضی عنه ساکن السماء و ساکن الارض** د زمکے او آسمان والا به د هغه خوشحاله وی د هغه په زمانه کښ به لا **تدع السماء من قطرتها شیئاً الا ارسلته مدرارا** آسمان به باران نه ودروی بلکه مسلسل به وریزی ولا تدع الارض من نباتها شیئاً الا اخرجته او زمکه به میوے، فصلونه او زرغونه به نه ودروی بلکه راوباسی به ئی حتی یتما الاحیاء الاموات تردے چه ژوندی خلق سره نعمتونه دومره

زیات وی چه هغوی به ارمان کوی چه خُمونږ وفات مړه شوی خپلوان هم ژوندی وے چه د امام مهدی دوخت د حکومت د نعمتونه نه فائدے اخستے وے۔

سوال (۲۲): دامام مهدی د پیدائش او عمر باره کښې ډیر روایاتو به تطبیق څنگه وی؟

جواب: (۱) یو روایت کښې دی چه امام مهدی به اصل کښ تعلق د یمن نه ون او نورو روایاتو کښې دی چه امام مهدی تعلق به د کرغه کلی نه وی، په یو بل روایت کښې دی چه امام مهدی تعلق به د تهامه سره وی او دنورو څه روایتونو نه معلومیږي چه امام مهدی به په مکه یا مدینه کښې پیدا کیږي او دغه شان په څه روایاتو کښ د امام مهدی تعلق د خراسان د تورو جهندو سره د تعلق تذکره ده او د قریشی، حسنی او حسینی کیدو هم ذکر شته۔

او دے روایاتو کښ تطبیق ښکاره دے چه د امام مهدی آبائی وطن یمن دے، چه جغرافیائی اعتبار سره تهامه کښ واقع دے، هلته د یو کلی کرغه نه به د امام مهدی پلار نیکه حجاز ته په هجرت راغلی وی او دلته مکه کښ به امام مهدی پیدا کیږي یا په مدینه کښ به دے پیدا کیږي او حجاز کښ به وړوکوالے تیروی، او د خراسان د تورو جهندو سره به دده تعلق ځکه وي چه د جهاد د پاره به دے خراسان ته ځي۔

کرغه کلے د یمن د ملک صوبه یریمه، او د ډیستریک: بیت الفقیه، ښار عزلة الحوادل کښ په تهامه کښ په مشرق کښ پروت دے، دا کلے جبل قهوه او جبل جهیزان د غریزو سلسلو په منځ کښ پروت دے۔ دا کلے په پینځه وړو قصبو باندے مشتمل دے چه په دے کښ اظهرة، مکراع الجروة، هاجر او مرحله پکښ دی دلته تهامی لهجے عربی وئیلے شي، د کرغه نوم کلی ذکر امام ابو بکر المقری په خپل کتاب معجم الشیوخ او ابن عدی په الکامل او الکنجی په البیان کښ امام ابو نعیم نه نقل کړے ده۔ د سند په لحاظ سره محدثینو دے روایت ته ضعیف وئیلے دے۔ د نورو صحیح روایتونو سره د

عرض نه لرلو په وجه كه دا ووئيلې شى چه د امام مهدى د صحيح رواياتو د ذكر كړې شوي علاماتو سره سره يو به پكېنې دا علامت هم وي-چه د امام مهدى د راتلو نه مخكېنې او د امان مهدي د راتلو نه مخكېنې او د راتلو په وخت كېنې د هغه تائيد ته به نور هم وده ملاؤ شى-

دامام مهدى په مكه مكرمه كېنې د پيداكيډو باره كېنې او دامام مهدى بيا يمن ته جلا وطن كولو ذكر امامنعين بن حماد په كتاب الفتن كېنې كړې دے: **عن ابن رستم عن ابيه قال المهدى رجل ازج ابلج اعين يجئ من الحجاز حتى يستوى على منبر دمشق و هو ابن ثمان عشرة سنة**-حضرت ابن رستم خپل پلار نه نقل كوى چه د امام مهدى د سترگو وروخې (بهنويي) گول اوږدې او يو بل نه جدا وى او سرگتې به ئي غتې وى، د حجاز نه به د اتلسو كاله عمر كېنې راشي او د دمشق په جامع جماعت (مسجد) كېنې به خطبه ورکړى-

نوټ: په دے روايت كېنې د اتلسو كالو په عمر كيدل او جامع مسجد دمشق كېنې خطبه ورکول دا كيدې شى چه د راوى وهم وى خكه چه د بيعت نه پس به امام مهدى دمشق ته ځي او خطبه به ورکوى او په دغه وخت به د هغه عمر څلويښت ۴۰ كاله وى-

امام مهدى ۳۰ يا ۴۰ كاله په عمر كېنې ددين د خدمت د پاره بطور داعى ووځي او دے نه پس به هغه خپل اصلي نوم محمد په ځائې په يو بل نوم مشهور شى-

يو بل روايت كېنې د هجرت او د ملك نه د ويستو ذكر دے: **قال الوليد: يلى المهدى فيظهر عدله ثم يموت، ثم يلى بعده من اهل بيته من يعدل ثم يلى منه من يجور و يسيئ حتى ينتهى الى رجل منه فيجلباليمن الى اليمن ثم يسيرون اليه فيقتولونه ويولون عليهم رجا من قريش يقال له محمد، قال بعض العلماء: انه من اليمن ذالك اليماني تكون الملاحم** (رواه نعيم بن حماد فى كتابه الفتن)

وليد وائي چه يو سري ته به حكومت ملاؤ شي چه د هغه په حكومت كېن به انصاف وي ليكن هغه به وفات شي نو د هغه د نسل نه به يو بل سرے راشي چه عدل او انصاف به كوي او د دے نه پس به بيا داسے بادشاهان راشي چه ظلمونه به كوي، تر دے چه يو كس ته به حكومت ملاؤ شي نو اهل يمن به د يمن طرفته ووباس (جلا وطن كړي) او هلته به لاړ شي او د يمن خلقو سره به جنگ وكړي او د دوي خلاف به د مسلمانانو يو امير وي چه د قریشو نه به وي د هغه نوم به محمد وي بعض علما وائي دا به د يمن هغه سرے وي چه د ده په لاس به ملاحم كيږي او دا به امام مهدي وي-

د حضرت علي بن ابی طالب نه روايت دے چه امام مهدي به د ۳۰ يا ۴۰ كاله په عمر كېنې ښكاره شي ليكن د دعوت په سلسله كېنې به د نوي او اصلاحي كار د پاره خلقو ته به په دغه عمر كېنې دعوت وركوي-د بيعت نه مخكېنې به په يو بل نوم ظاهر شي: **فيعلو ذكره و يظهر امره** د ده نوم به ښه مشهور شي او د مهدويت به ښه خوره ونه (پرچار) كوي، دغه شان به خلق د امام مهدي طرف ته متوجه شي-

سوال (۲۳): دامام مهدي باره كي په هره زمانه كېنې دا خبره اوريدليكيږي چه هغه به په دے دور كېنې راځي او دا خبره د پخواه نه راروانه دا نوځكه د سفیان ثوري نه چا تپوس وكړو چه امام مهدي څوك دے؟ او كله به راځي؟ دغه شان غلط نظرياتو خلق هره زمانه كېنې دراتلو دعوه كوي يا نور خلق د هغه له طرف نه د امام مهدي كيدو خورونے (ترويج) كوي، د دے وجه د هر زمانے علما كرامو په دے موضوع د پير بحث كولو نه منع كړے ده، نو ځكه مناسب داده چه ددين نور كارونه په اهتمام سره وكړے شي او په دے موضوع صرف عقيدے دانداز پورے يقين ولرلے شي، دے باره كېنې ستاسو څه خيال دے؟

جواب: تمهيد: اولني خبره داده چه دامام مهدي راتگ دقيامت د علاماتو نه دے او علامات قيامت نه بعضے وړے او بعضے غټے دي، او د امام مهدي

راتګ په دے دليل دے چه وس واره علامات ختم شوي دي او غټ علامات شروع شوی دی-په دے غټو علاماتو کښې د دجا راتګ او د عیسیٰ علیه السلام نزول دے، چه د امام مهدي په وخت کښې به وي-

دامام مهدي دور باره کښې د ابوهريره حديث دے: **يَبِيعُ لِرَجُلٍ مَابَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ، وَلَنْ يَسْتَحِلَّ الْبَيْتَ الْاَهْلَهُ، فَاِذَا اسْتَحْلَوْهُ، فَلَا تَسْئَلُ عَنْ هَلَكَةِ الْعَرَبِ** د يو سړي به د رکن او مقام په منځ په بيت الله کښې به د هغه بيت کيږي دے نه پس به خپل خلق نه د بيت الله بے حرمتي وشي دے نه پس د عربو د هلاکت باره کښې تپوس مه کوه چه خومره زر به وي، په دے حديث کښې درې خبرے دي:

اولئ خبره: بيت الله کښې به د يو سړي بيعت وشي-دا واقعه ۱۲۰۰ هـ ۲۱ نومبر ۱۹۸۹ء د سحر مونځ له چه کله امام بيت الله کښې امامت ته مخکښي کيدو نوجهيمان نومے سړي محمد بن القحطاني رامخکښي کو او دا اعلان ئي وکووچه وس د امام مهدي زمانه ده، دا جهيمان دعيتبي نوم سړي اوبښے (د بنځي ورور) وو، داسرے وسله په لاس سره د دوه سوو کسانو د جنازے به بهانه بيت الله شريف ته رادننه شوے وو-

محمد بن عبد الله قحطاني د شيخ ابن باز شاگرد وو، دده نوم مهدي بن عبدالله وو، نرے پوزه، غټ تندے او نور څه علامات د کښې موجود وو، د ده باره خلقو خوبونه هم ليدلي وو، ددے په وجه دے مهدي جوړ او پيش کړے شو-

دويمه خبره: چه ددے نه پس به د حرم خپل خلق به د حرم بے حرمتي وکړی-ددے مثال د سعودي حکومت اودهيه کبارالعلمای د طرف نه سعودي فوځ ته باقعه اجازت وشو، دے نه پس دوه هفتو پورے د مختلف ملکونو فوځ يو ځائے د حرم شريف نه گيرچاپير تاؤ (محاصره کرنا) شو، د بکتر بند گاړو او د تينکونو په گولو سره ئي په حرم حمله وکړه-او دغه شان ډير خلق مړه شو-

که علمائے کرام تلے وے او هغوي ئي په حکمت سره پوهه کړې وے او حکومت د دے علماؤ په ذریعه منع کړې وے، نو حرم شریف کښې به وینه نه وے توئ شوے او د غه شان د بیت الله شریف بے حرمتي به نه کیدے۔
دریمه خبره: په حدیث کښې دی چه دے نه پس د عربو د هلاکت تپوس مه کو! چه څومره زر به وی-کیدے شی دے باره کښې نبی کریم صلی الله علیه وسلم اشاره کړی چه دحرم خپل خلق به دحرم مخالفت و کړي۔

دے باره کښې مونږ صحیح احادیث وگورو، یو روایت کښې زینب بمت جحش فمائی چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم یو ورځ د خوب نه رابیدار شو، نو د پیغمبر صلی الله علیه وسلم مخ مبارک سر وو او هغوی صلی الله علیه وسلم دا کلمات وئیل: لا اله الا الله ويل للعرب! من سرقد اقترب، فتح الیوم من سد یاجوج ماجوج مثل هذه عربون دپاره د نزدې راروان شر ن هلاکت دې، نبی کریم صلی الله علیه وسلم خپل غټه او شهادت واله گټه اوچته کړه او اشاره ئي وکړه چه دومره وړوکی سورے په هغه دیوال کښې شوے دے چه د یاجوج ماجوج نه د بچ کیدو دپاره سکندر ذوالقرنین جوړ کړے وو۔ بیا مخکښې ناست خلقو تپوس وکړو چه نیکان خلق موجود وی بیا به هم قیامت راځی نو نبی ووفرمائیل: اذا کثر الخبث چه کله بدئ زیاتے شے۔

دجهيمان واقعه ته چهو گورو او حدیث ته وگورو، نو معلومه شوه چه د عربو د هلاکت بنیادی وجو نه به یوه غټه وجه دا وی چه کله د بیت الله بے حرمتي وشي – من سرقد اقترب عربو د پاره هلاکت دے، نزدې راتلو واله شر نه ، اود شر نه مطب جنگونه دی، چه د هغے وضاحت د حضرت علی د دے ارشاد نه کیږی: لا یخرج المهدي حتی یقتل ثلث و یموت ثلث و یبقی ثلث ترجمه: مهدي به هغه وخت پورے نپ راځي څه پورے چه یو ثلث به په خپل مرگ مړه شی او یو ثلث به قتل کړے شی او یو ثلث باقی پاتے شي۔

د یو بل حدیث نه د دے جنگونو د زمانے پټه لکي: **سَعُوذُ بِهِذِهِ الْبَيْتِ قَوْمٌ لَيْسَ مَعَهُمْ عَدَدٌ، وَلَا مَنَعَةٌ، يَنْعَثُ إِلَيْهِمْ يَجِيشُ حَتَّى إِذَا كَانُوا بِيَدَاءِ مِنَ الْأَرْضِ**

خسف بهم- دا حدیث دے، چه مختلفو کتابونو کبس د صحابو حضراتو نه نقل کړے شوي دي-

په دے حدیث کښي دا فرمائیلى دی چه د مهدی حقیقی به دا علامت وی چه د هغه سره به نه اسحه وی او نه به د هغه سره زیات تعداد خلق وی او نه به د هغه سره د بچاؤ څه سامان وی او هغه به بیت الله ته راشي او د هغه به بیعت وشي او بیا به په ټوله دنیا د هغه حکومت قائم شي-

په دے باره کښي نور وضاحت د امام نعیم بن حماد د روایت نه کیري فرمائي: **سيعوذ بمكة عائذ، فيقتل، ثم يمكث الناس برهة من دهرهم ،ثم يعوذ عائذ آخر، فان ادركته، فلا تعزونه، فانه جيش الخسف**۔

په دے حدیث کښي څلور مختلف خبرے دي:

(۱) بیت الله ته به یو کس راشي پناه به واخلي، لیکن هغه به قتل کړے شی-نو ۱۹۸۹ء کښي یو سرے راغے او هغه د سحر په مونځ کښي دامام مهدی کیدو د پاره وینه تونیول شروع کړل دے نه پس هغه قتل کړے شو-

(۲) **ثم يمكث الناس برهة دهرهم**- بیا به څه وخت پورے په دغه زمانه کښي خلق ایثار شی، **ثم يعوذ عائذ آخر** بیا به یو بل سرے راخی-فان ادركته، فلا تعزونه که تاسو دغه زمانه بیامونده، نو ددے د مخالف لښکر سره مه کیرے، ځکه چه دغه به په زمکه کښي دننه کیدو واله لښکر وی- په دے حدیث کښي دی

برهة من دهرهم کښي برهة نه مطلب څلویښتو پورے موده ده لکه څنگه بنی اسرائیل څلویښت کاله په وادی "تیه" کښي وو-

یو روایت کښي دی چه د برهة اطلاق په څلویښتو کالو باندے شوع دے، فرمائی چه یو سری څلویښتو کالو پورے گناهونه کوی، بیا نیک عمل شروع کړی، نو الله تعالی د هغه اعمال قبولی او د توبے توفیق ورکوی او هغه په جنت کښي دخلوی-او دغه شان څلویښتو کالو د سری عمر پوخ شی هم دغه وجه ده چه نبوت هم په څلویښتو کالو په عمر کښي ملاویري -

په دے تناظر کښې که وگورے، نو د بلوغت آخري عمر اتلس کاله دے او که دا اتلس کاله د نبي کریم صلی علیه وسلم د عمر مبارک نه منفی کرے نو پینځه څلویښت کاله پاتے کيږي- ددے نه معلوميږي چه اول غير حقيقي مهدي نه پس د دويم حقيقي مهدي تقريباً پينځه څلویښت کاله پس راتلل ممکن دي- ليکن دا تعين محض د گمان او دتیارے د پاره دے قطعي او يقيني نه دے-

سوال (۲۳): ۱۹۸۹ کښې جهيمان تحريک ولې پيدا شو، ددے وخت حالات څنگه وو؟ د لهيمان د تحريک نه پس د امام مهدي متعلق کارونو طرف ته د امت توجه او موجوده حالاتو کښ د جهيمان تحريک په وړاندې بوتلل او دے ته د امام مهدي د راتگ علامات وئيل ددے څه حقيقت دے او دے باره کښې څمونږ ذمه داريانے څه دی؟

جواب: د لهيمان تحريک په وجه په حرم شريف کښې وينه تويده (خون ريزی) اود بيت الله بے حرمتی کولو سزا زغملو بغير داسے په اسان نه وو، په حرم د بمباری په وخت کښې د عرب ملکونو خاموشي او د اسلامي دنيا په دے حالاتو کښې څه حرکت نه کولو وبال (عذاب) به لازمي راتو ځکه دا واقعه د ټولو مسلمانانو د پاره عمومي او د عربو ملکونو د پاره خصوصي د هلاکت سبب-

ددے سزا ذکر په حديث شريف کښې شوے دے، فرمائي، **يبايع لرجل ما، ولن يستحل الحرم الا ابله**، فاذا استحلوه فلا تسئل عن هلكة العرب- يعنی حرم شريف کښې به د شريعت خلاف بيعت وشي، ليکن دا په درست طريقے د حل کولو په ځائے ددے په بنياد سره دبیت الله بے حرمتي ددے د خپلو خلقو کيدل او چه کله دا بے حرمتي وکړي، نو ددے نه پس د عربو د هلاکت تپوس مه کوه!

جهيمان تحريک د غلطی اولی وجه:

دده غلطی اوله وجه په هغه وخت کښې د علماؤ د کتاب الفتن په احادیثو د اهم خبرو یعنی د مهدی د راتگ، د دجال ده فتنه او عیسیٰ علیه السلام د نزول د موضوع نه به پروائی وه او خپل شاگرد ان دده د تحقیق او تطبیق نه خبرول، که په داګه وخت کښې د سعودی عرب علمائے کرامو خپل شاگردان د امام مهدی باره کښې د اهم مسئلو نه خبر کړې وې چه دامام مهدي دپاره صحیح، حسن او ضعیف احادیثو په رڼا کښې څنګه تطبیقی انداز کښې کار کول ضروری دے، کله څنګه چه د دین د نورو احکامو د پاره ضروری وی او هغوي ئي په دے خبره پوښتولې چه د امام مهدی راتګ به نه مکمل تکوینی وی او چه بالکل به څه کول نه غواړي او په دے انتظار کښې به وی چه امام مهدی سمدستي پخپله راځی او نه دا تشریعی مسئله ده چه مونږ د خپل طرف نه په یو کس باندے دا علامات منطبق کړو او هغه مهدي جوړ کړو، حالانکه نه لا وسه پورے علامات زمانه او نه سیاسي علامات پورا شوی او نه علامات تکوینی او نه تشریعی پورا شوي دي او نه په دے مسئلے علمائے کرام او نه اهل حل و عقد راپاسیدلي دي- نو ځکه دوي دخپل استاذانو له طرف دے موضوع ته د توجه نه کولو په وجه هغوي په کلونو کلنو پټ پټ په دے محنت وکړو او خپل تحقیق ئي دچا ته ښکاره نه کړو، نو نتیجه د ئي د حرم د به حرمت په شکل کښې راوته-

جهيمان تحریک د غلطی دویمه وجه:

په حرم شریف کښ مونځگوزاریرغمال کولو سره دبیعت وغیره ترتیب جوړول او دے نه پس بهیئت کبار العلماء له طرف نه فتوی جاری شوه چه سعودی حکومت د پاره په حرم کښې دے واقعه نه پس دده خلقو په بیت الله شریف کښې وژل جائز دی، دے نه پس فوځ په بیت الله شریف حمله وکړه- په دے کښې دویمه غټه غلطی د مذهبی مشرانو وه چه هغوي جهيمان او د هغوي نور پیرو کار د ترغیب او ترهیب په ذریعه توبه تائب کولو تلقین کړې وې، دے نه پس دا پورا یقین وو چه هغوي د خپلو استاذانو خبره منلے

وے او وسله ئي کيخودے وے او دغه شان به حرم شريف د الحاد نه بچ
شوے وے او هلته به مرگ جوبله هم نه وے شوے۔

جهيمان تحريک د غلطنے دريمه وجه:

داسلامي ملکونو مشران او مذهبي خلقو نه دا غلي پاتے شو بلکه ددغه خلقو
خلاف په حرم شريف بمباری کول او د بيت الله بے حرمتے تعريف ئي
وکړو۔

جهيمان تحريک د غلطنے څلورمه وجه:

ضعيف رواياتو باندے تنقيد کول او صرف صحيح رواياتو عمل کولو کوشش
لکه څنگه چه د شريعت نورامورو باندے اثر کړے دے هم دغه شان کتاب
الفتن او د امام مهدي باره کښي امور باندے هم ډير اثر غورزولے دے۔ که
جهيمان د تورو جهنډو متعلق روايات په دے وجه نه پريښودے چه دا روايات
خو ضيف دي نو په حرشريف کښي به خون ريري نه کيدے او په دے کښي
بيادي غلطي د سعودي د هغه علماؤ وه، چا چه په ضعيف رواياتو باندے د
اعتماد نه کولو ماحول جوړ کړے دے۔

نوخکه د دے واقعه نه پس کفر د مغرب او مشرق نه په جزيرة العرب باندے
دېر طرف نه حمله وکړه، او هر طرف نه په مسلمانانو حملے شروع شوے،
ځکه روس په افغانستان باندے حمله وکړه، عربو ملکونو د امريکے دپاليسی
په وجه مجاهدينو ته افانستان ته د تلو اجازت ورکړو او په دے دوران کښي
د خميني انقلاب راغے، دے نه پس ايران عراق جنگ شروع شو، او د دواړو
طرفونو نه ډير مرگ جوبله وشوه بيا د ايران عراق جنگ په ختميدو باندے
عراق په کويت حمله وکړه او بيا کويت د امريکے فوج راوستو او په جزيرة
عرب کښي ديره کړو، د هغوي په راتلو باندے د عربو په هلاکت کښي نوره
هم اضافه وشه، ځکه چه اقوام متحده په عراق باندے معاشی پابنديانے
ولگولے، ددے په وجه د عراق معيشت تباہ شو او د بي بي سي د يو رپورټ

مطابق صرف ۵ لکه ماشومان مړه شو او دنورو مړو تعداد ددے نه علاوه دے۔

افغانستان کښې د روس د شکست نه پس هلته مجاهدین په خپل منځ کښې په جهگړو شول او چه کله د طالبانو حکومت راغے، نو د ۱۱ ستمبر واقعات وشول او بیا شل کاله افغانستان په جنگ کښې اخته شو ،چه کله په ۲۰۰۳ء کښې امریکے په عراق حمله وکړه، دا ځل امریکے خلق سم تباہ کړل۔ تر دے چه په تیونس کښې د عرب بهار په نوم باندے د عربو حکمرانانو په خلاف یو تحریک راوچت شو، چه په شام کښې ډیر خطرناک صورتحال سبب جوړ شو او بیا سعودی اتحاد په یمن بمباری وکړه، ددے په جوب کښې حوثی ملیشاؤ په ریاض او دبئی باندے میزائل راویشتل۔ په دے نظر چه حدیث باندے بیا نظر وکړے نو مسئله راښکاره کیږی: **فلا تسئل عن هلکت العرب** ځکه چه نبی کریم ﷺ په عربو کښې د فتنو زیات والے زیات خون ریز جنگونو ته فرمائیلی دی: ویل للعرب من شر قد اقترب عربو د پاره بلاکت والا شر نه لرے اوسیدل پکار دی ځکه چه په دے جنگونو تباہي ده۔ دویمه خبره چه د جهیمان د واقعه نه امت ته معلومه شوه هغه د امام مهدی باره کښې تطبیقی علم وؤ، دے نه مخکښ خلقو به صرف صحیح احادیث لوستل او د امام مهدی راتگ ئي یوه معمه گنله ،لیکن ددے واقعه نه پس خلقو کښې ددے باره کښې علم پیدا شو او دے موضوع باره کښې اړخونونه تحقیقی تطبیقی کار رامنځ ته شو۔

لکه چه جهیمان د تحریک ظهور مهدی د راتگ د پاره د دروغو صبا وؤ، ځکه چه دے نه مخکښې ممبر او محراب په دے بحث او ذکر باندے غلے وؤ، لیکن دے واقعه نه پس یو طرف ته د مهدی راتگ باندے نه ختمیدونکے کتابونو سلسله شروع شوه او بل خواه ته دخلافت قائمیدو نه نا امیدو خلقو ته د امام مهدی آسره ملاؤ شوه او د هغوی د راتلو خواېش د

خلقو په زړونو کښې پېدا شو، دغه شان دا واقعہ یو ریښتیاو صبا یعنی د امام مهدي د راتګ علامت وګرځېدو۔

چه په امت مسلمہ په عامه توګه او سعودي حکومت په خاصه توګه دخپل مخکښي تیرو شو رویو نه ځان وساتي، مهدي غیر حقیقی یعنی جهمان په کوم ماحول کښې راوچت شو هغه ماحول بیا راپېد نشي، بے حیائي، سنيماګانے او نورے د الله د نافرمانیانو والا کارونه د ټول امت نه او د جزیره العرب نه ووبساي۔

لیکن داسے ونه شو بلکه ټوله امت مسلمہ د کفارو تابعدار شو او سعودی حکومت هم د غه نعره اوچته کړله ”الاسلام المعتدل المنفتح علی عالم“ داسے اسلام چه معتدل وی او سعودي عرب د ټولے دنیا د پاره آزاد دے، یعنی د ټولے دنیا د سهولتونو او فحاشو د پاره بل خواه د تلو حاجت نشته، بلکه دا وس په سعودي عرب کښې به ملاویري ددے د پاره ویشن ۲۰۳۰ په نوم باندے سعودي عرب کښې یو نظام شروع کړو، چه د هغے په وجه به وس بنځو تپ مکمل آزادي حاصل وی او یورپ ته به د تلو حاجت نه راځی، د دے نه علاوه د جزیره عرب په مختلفو ښارونو مثلاً ریاض او جدہ کښ بتان هم ولګول، او د امر بالمعروف په ځائے ”هئية الترفيه“ او ريفريشمنټ په نوم ئي په مختلفو ښارونو کښې سنيماګانے، میوزک فیستول او نور مغربی مادر پدر آزاد معاشرے د قائمیدو دپاره څه کمے پاتے نشو۔

په وینا د ”سعد الفقيه“ د ۱ صورت حال د نن نه ۴۲، ۴۳ کاله مخکښي د جهمان د شروع کیدو سبب جوړشو، چه هر ځائے کښې به د ټنګ ټکور (موسیقی) رواج عام وو نو ځکه د جهمان تحریک نه پس ”الصحة الاسلاميه“ نوم تحریک شروع شو، چه په هغے د اسلامي شعائر بے حرمتي او د امر بالمعروف د قائمولو د پاره د ټول ملک علماو کوششونو وکړل، او آخر سعودي حکومت دوباره اسلامي نظام د بحال کولو د پاره فکرمند شو۔

لیکن ۴۳ کاله پس بیا په سعودي کښې د بے حیائي ماحول جوړ شو، چه د هغه مخ نیونکی علمائے کرام جیلونو وچولے شو او تائید کونکو ته په چپ پاتے کیدو باندے د ژوند کولو اجازت وو۔ په ظاهره دا معلومیري چه د مهدي دراتگ نورو علاماتو کښې یو لویه علامه د جهیمان تحریک د ناکامیدو نه پس بے حیائي خوریدل او شاهي خاندان کښې د بے اتفاقی په وجه به سیاسي حالت خراب وي، دے نه پس ممکنه ده چه امام مهدي راشي، لکه څنگه چه د الله تعالی ارشاد دے:

واذا اردنا ان نهلك قرية امرنا متر فيها ففسقوا فيها فحق عليه القول فدمرناها تدميرا۔ چه کله مونږ د یو بستی د هلاکت اراده وکړو نو نو د هغه ځائے اسوده حال خلق په گناهونو کښې اخته شي، چه د هغه په وجه په هغوي باندے د الله تعالی د عذاب حکم ثابت شي، نو بیا هغه مونږ هلاک کړو۔

په یو قرأت کښ "امرنا" راغلي دي، چه د هغه معنی ده چه مونږ دهغه حاکمان فاسقان فاجران خلق جوړ کړو او هغوی فسق او فجور کښې آخري حد ته ورسی، دهغه په وجه په هغوي باندے د الله د عذاب فیصله ثابته شي۔ په سعودي عرب کښې په شرابو پاندی نه لگول او علمائے کرام په جیلونو کښې بندول که د دے آیت په رڼا کښې وگورئ نو خبره ښکاره شوه: **ونخوفهم فما یزیدهمالا طغیانا کبیرا** مونږ خو هغوي لره ویروو لیکن دے سره په هغوي سرکشي نوره هم زیاتیري۔

د جهیمان تحریک نه مخکښې بے حیائي او فساد د حکومت په سرپرستی کښې حد ته ورسیدو، نو دا تحریک اگر چه په دے څه شرعي غلطی پکښې وے ، لیکن د دے خلقو په اخلاص سره علمائے کرام د سعودي عرب اصلاح طرف ته متوجه شو او په ملک کښې د اسلام حالت ښه شو۔ لیکن د ۲۰۱۷ نه پس دا فساد بیا په زور سره شروع شو، ددے د پاره ضرورت د دے خبرئ وو چه د ټول امت علما د خپلو خپلو ملکونو حالات په شریعت

سمولو سره په عالمي توگه د خلافت د قائمیدو کوشش وکړی او په دې دور کښې د امام مهدي د خلافت دپاره د علمائے کرامو کمک ته متوجه شې-
 ځکه چې قرآن مجید کښې دا اصول مقرر شوي دي چې کوم قوم ته په زمکه حکومت ملاؤ شي او هغه قوم هغه حکومت د الله تعالی د مرضی خلاف استعمال کړی او په زمکه کښ د گناهونه په ذریعه فساد خوروي نو الله تعالی په عامه توگه هغه ته دوه ځله موقع ورکوي او بیا هغه د زمکې د مخ نه پناه کوي لکه څنگه چې د یهود باره کښې فرمائیلي دي چې دوي ته به هم دوه ځله حکومت ملاؤ شي ،لیکن چې دوی حکومت په غلطه روان شي نو الله تعالی به په دوي خپل طاقتور بندیگان مسلط کړي او دوي به تباہ و برباد کړي او د دوی جماعت یا مال و دولت ډیر والې به ددوی هیڅ په کار رانشي، لکه څنگه چې فرمائي: **”وان تعودوا نعد“** که تاسو د خپل بد عملی نه منع نه شوی او بیا بیا ئي کوی نو مونږ به هم دغه شان عذاب نازلوو، فرمائي: **”ولن تغنی عنکم فنتکم شیئا و لو کثرت** اگر که تاسو سره ډیر خلق او ډیر دولت وي لیکن هغه تاسو بچ کولې نشي-
 موجوده حالاتو کښې نه خو په مسلمانانو کښې څوک خلیفه شته او نه مکمل اسلامي نظام حکومت شته ، په دې حالاتو کښې چې یو طرف ته احادیثو کښې د امام مهدي د راتگ نه مخکښ علامات زمانیه، مکانیه او تکوینیه ممکنه طور باندې پورا کیدل په پکار دي، نو بل طرف ته د شرعي ذمه داریانو د ادا کولو د پاره په احادیثو کښې چې د علمائے کرام کو فرائض منصبی بیان شوی دی ، هغه پورا کول هم په زمونږ لازم دي ، چې یو طرف ته د مسلمانانو سره شوی د الله تعالی د خلافت د قائمولو وعده پورا شي ، نو بل طرف ته د علمائے کرامو ته په احادیثو مبارکه کښې ذکر شوي علامات شخصیه هم په سري کښې ملاؤ شي ، نو خلافت علی منهاج النبوه نبوي وعده به هم پوراشي او مونږ به د هغې اهل شو-

دجهيمان تحريک د ناکامی بنيادي وجه دا شوه چه چه هغوي د علامات زمانيه دمکمل کيدو انتظار ونه کړو او په تندئ کښي د مهدي د خپل طرف نه مقرر کړو او د دے صرف صحيح ئي د تحقيق بنياد جوړ کړو او ضعيف روايات ئي بالکل ترک کړل،چه د دے په وجه په حرم شريف کښي د خون ريزئ واقعه وشوه۔

هم داسے د امام مهدي بيعت دپاره صحيح احاديثو کښي دا شرط وئيلے شوي دي چه دا بيعت به دومره امن او طمينان سره وي چه په بيت الله که به يو قطره وينه هم توي نشي او نه به ارام کولو والا اوده سرے به دخوب نه راپاسي۔او دا بيعت به په شرعي اصولو په ټوله دنيا کښي مختلف طرفونو نه بيت اخستے شوي علمائے کرامو په رضامندئ وشي۔

زمونږ په ذمه دارو کښي دا دي چه فتنه گرو خلقو د ملگرتيا نه ځان وساتو۔ د خپل صحت خيال وساتو ،ورزش،تيراندازي،لامبو وهل،پرائيونگ او نور تربيتونه ضرور وکړو۔ دخپل کور او بچو د پاره خوراک محفوظ کړو۔ او دغه شان دبينک او نورو مالياتي ادارو په موجوده نظام باندے باور ونه کړو بلکه ثمن حقيقي يعني سره زر او سپين زر وغيره ذخيره ځان سره وساتو۔ دالله تعالي نه پيرے دعاگانے غواړو او تهجد و اهتمام کوؤ۔ ددين په ټول کارونه په اتفاق او اتحاد سره وکوؤ او جماعت سره ځان يو ځائے وساتو۔ د علماؤ قدر کوؤ او د ديندارو خلقو سره محبت کوؤ۔ دامام مهدي د لبنکر سره يو ځائے کيدو دعاگانے غواړے او د ورځے زمري او د شپے عبادات گزار جوړيدو کوشش کوے۔ هم دا د امام مهدي د لبنکر تيارے دے۔الله دے مونږ له توفيق راکړي آمين

سوال(۲۵): دامام مهدي د بيعت د پاره به دټولے دنيا نه اوووه يا نهه علمائے کرام به د خلقو نه د امام مهدي د کمک بيعت اخستے وی او مکے مکرمے ته به راځي۔ آيا موجوده وخت کښي ددے کار د پاره څه لاره ممکنه ده، د قرآن او حديثو په رڼا کښي رهنمائي وکړے۔

جواب: دالله رب العزت ارشاد دے: **بل کذبوا بما لم يحيطوا بعلمه ولما ياتهم تاويله** چه کفار و ددے خبرے تردید وکړو او دروغ ئي وگنل، اود هغه تاويل او انجام وسه پورے هغوي ته ښکاره نه شو۔

که د دے ایت په رڼا کښ مونږ وگورو، نو معلومه به شي چه د امام مهدي زمانه او هغه زمانه کښي د هغه راتگ دا د نمر په شان دی، چه هر صحیح نظر والا سړي ته به په نظر راضي، چه د چا نظر صحیح وي، لیکن چه د چا په سترگو کښي ”چندنا“ فن وي او په نظر کښي فرق وی نو هغه نمر هم صحیح نه ويني، ځکه چه نمر راخو وخت کښي هغه خلق دنمر شعلے پیژنی چه څوک ويخ وي، لیکن کوم خلق چه په غفلت کښي وي یا اوده وي، نو هغوي د نمر راخو په وخت خو نه د نمر د شعاگانو څه پته لگي او نه هغوی د نمر دراختو ښکلے نظاره لیدو ته ملاویري او کله چه نمر راوخیږي، د دے نه پس هغه ته اندازه ولگي چه نمر راختلے دے او د نمر د گرمی او د تودوالي احساس ورته وشي۔

دغه شان د اولے او دویمے ورځے سپورمئ هر څوک نشي لیدلے، بلکه هغه سرے چه ډیر کوشش او اهتمام کوي او دے دپاره زاویه گوري او د سپورمئ د لیدو د پاره انظار کښي ناست وی، نو هغه سرے ئي لیدے شی، رلیکن وروستو چه کله سپورمئ غټه شي، نو بیا هر سرے یي بیا لیدے شي۔

کیدے شي چه دا حال د امام مهدي هم وی چه دومره زیات دلالتو د لیدو نه پس هم مشاهده نه کوي، نو دے نه پته ولگیده چه څوک یئ نه ويني نو د دوي دلیدو څه دلچسپی نشته او د دے دلالتو یئ ژوره مطالعه نه ده کړے، بلکه ددے دا دلیل دے چه سرسری مطالعه یئ کړے ده، ځکه چه هر سرے په هر فن کښي مجتهد نه وی۔ بلکه په اجتهاد کښي تجزیه ممکنه ده۔

لکه څنګه چه د الله تعالی ارشاد دے: **ولو ردوه الى الرسول والى اولى الامر منهم لعلمه الذين يستنبطونه** یعنی پیژندل او ده هغه متعلق امور پیژندل او

په دے کښ د غلطۍ نه ځان ساتل او په دے کښې دخپو د خویدو او غورزیدو نه په امن کښې کیدل په دے صرف استنباط والا پوهیږي-

استنباط : نبط د اوبو راوتو ته وائی، دکوهي اولے فواره راوتو ته ”نبط“ وائی ، کوم خلق چه ژوره مطالعه او ژور سوچ لري او ددے په وجه معاملات کښې غور کوي، او په مختلف طریقو سره دحالاتو جائزه اخلي او ځان حقیقت ته د رسولو کوشش کوي، لکه څنگه چه د الله تعالی ارشاد دے چه مونږ قرآن لره یوه ښکاره نخبه گرزولے ده وکذالک انزلنه آیات بینت مونږ د قرآن آیتونه رالیرلي دي، او د دے آیتونه بالکل واضح دي-

لیکن باوجود ددے چه واضح اهل لسان عرب وو یعنی عربي یې خپله ژبه وه دا خلق په قرآن نه پوهیدل- ددنیا په ټولو معاملاتو پوهیدل، ټول څیزونه ئي پیژندل لیکن واضح طور ددین په خبرو، نه پوهیدل، بلکه هغه خلق په دے پوهیږي چه د چا په زړونو کښې علم او دامت غم او درد لري-الله رب العزت د قرآن پوهه او د نبی کریم صلی الله علیه وسلم رسالت او بعثت د نمر او سپوږمۍ په شان گرځولي دي، چه بصیرت والو په نظر راځي-هم دے باره کښ دالله تعالی په دے ارشاد کښې اشاره ده: بل هوا آیات بینت فی صدور الذین اوتو العلم بلکه د قرآن واضح آیتونه د اهل علمو په سینو کښې دي-چه د چا زړونه د یقین په زیور باندے آرسته وي، نو په هغوي کښې بصیرت وی او په حق خبره اوریدل او پوهیدل ورته آسان وي دے نه پس هغوي د حق پیروي کوي او په حق خبره عمل کوي- او د خپلے زندگی مقصد ئي گرځوي ، ددے په مقابله کښې چه د چا زړونه داسے نه وي، نو الله تعالی هغوي ته ”اعمی“ یعنی رانده وئیلی دی: **افمن یعلم انما انزل الیک من ربک الحق کمن هوا اعمی** کون خلق چه پیژنی ستا طرف ته د الله تعالی حق یعنی قرآن راغلے دے، آیا د هغوي د هغه برابر دی، چه د چا زړونه رانده دي-

حکه الله تعالی اهل علم ته د قرآن دخودلو او پوهیدلو د پاره ارشاد فرمائي: **ولیعلم الاذین اوتو العلم انه الحق من ربک** او اهل علم پیژنی چه دا

قرآن دالله تعالى د طرف نه حق او رښتوونے دے او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم طرف ته نازل شوه دے- په يو بل آيت کښې فرمائي: **تلك حدود الله يبينها لقوم يعلمون** دا د الله حدود دي،الله تعالى هغه خلقو ته بيانوي ،چه څوک علم لري-

ددے نه معلوم شوه چه په هر دور کښې دحق خبرے انکار هغه خلق کوي، چه د چا په زړونه تنگ وي،ځکه چه د هغوي په عقل کښې دا خبره وي چه په کومه خبره دوي نه پوهيږي ،بس سمدستی د هغے انکار کوي-حالانکه دا د اهل علمو طريقه نه ده،ددوي مخکښې چه کومه خبره محل اشکال وي او هغوي په نه پوهيږي ،نو په هغے کښې تحقيق کوي او ځان د خبرے مقصد ته رسوي،او دے نه پس فيصله کوي او کوم خلق چه د حقیقی علم مظاهره نه کوي ، نو هغوي چه په کومه خبره نه پوهيږي نو فوراً د هغے خبرے انکار کوي،ځکه فرمائي: **بل کذبو بما لم يحيطوا بعلمه** يعنی هغوي دهغه خبرے تکذيب کوي چه په کومه خبره نه پوهيږي- حالانه الله تعالى فرمائي: **ولما يا تهم تاويله** وسه پورے له ددے خبرے تاويل او انجام ښکاره شوه نه دے-

ددے ارشاد مطلب دا دے چه څو پورے خبره انجام ته نه وي رسيدلي،د هغے نه مخکښې انکار کول جائز نه دي،بلکه چپ پاتے کيدل مناسب دي،چه د يو خبرے تائيد وشي او انجام ته ورسې او د هغے حقانيت ښکاره شي، هغه وخت پورے انکار کول جائز نه دي- او که په اول کښې يو خبره بغير د تاويله رښتيا معلوم شي او د هغے په حق کيدو باندے يقين راشي ، نو د هغے په منلو کښ څه خرج نشته،ليکن انکار کول په هر مذهب او ملت کښ مناسب نه دے-

د مخکښې د امتونو دانبياءو د تکذيب هم دغه وجه ده چه هغوی به د خپل وخت د نبی په خبره نه پوهيدل، ځکه چه د هغوی په زړونو کښې به ددے

خبرے د حقانیت احاطه نه وه، ځکه د نبی د دے خبرے تسلیمولو طاقت نه لری۔

ځکه په قرآن مجید کښ: **”لم یحیطوا بعلمه“** ارشاد فرمائیلے شوے دے او د **”احاطه“** مطلب دادے چه یو څیز ښه پوهیدل او دے نه پس په هغه منگولے لگول۔

د انکار یوه بله وجه دا وه چه د هغه نبی به چه څه خبره کوله، نو دهغه تعبیر او د هغه حقیقی تاولیل به د هغوي په کفارو په مخکښي نه کیدو، نو ځکه چه کومه پوهه نه شی نو وئیلو والا که ډیر دلیلونه بیانوی او دے ډیر ریښتونے وی، خو هغه به ئي نه تسلیمو، د طریقه په دے امت کښي هم جاری ده، لیکن د اهل علم لیکن د اهل علمو دا طریقه نه وه، بلکه هغوي د دے خبرے په حقیقت پوهیږی او ددے ژوره مطالعه کوي، د الله تعالی ارشاد دے:

د هغه ژوره مطالعه کول په هغه پوهیدل۔ دویم به انکار کوؤ نو د هغوی مخکښي به هم هغه خبره وه لیکن د هغه تعبیر به ئي مخه ته نه وو نو کومه خبره چه مخه ته نه وی خواه هغه که رښتیا هم وي خلق هغه نه مني ددے په وجه الله رب العزت ارشاد دے: **قل امنو به اولا تؤمنون الذین اوتو العلم من قبله یتلی علیهم یخرون للاذقان سجدا** یعنی الله رب العزت د دے خلقو په وجه اسلام ته عزت او غلبه ورکړه، ځله چه هغوی اهل علم وو او د علم په رڼا کښي هغوي الله رب العزت پیژندو۔

او د اهل علم مطلب دا دے چه د دنیا کارونو کښي او د آخرت معاملاتو ته به هغوي ډیر ژور نظر کتل، د هغوي مقصد به صرف شپه ورځ تیرول خپل معاملات کتل او خپل علمي او نور مصروفیات کتل نه وو، بلکه هغوي به ټول نظام کښي غور و فکر کتل چه په دنیا کښي چه څه هم کیږي هغه د الله تعالی د قوانینو او د رسول صلی الله علیه وسلم د حدیثو په رڼا کښي دهغه ډیر په غور سره جائزه اخسته چه د شریعت په رڼا کښي هر قدم اوچت کړي۔

هم دغه وجه ده چه د اسلام په شروع كښې نبي كريم صلى الله عليه و سلم باندې ايمان راوړلو والا ډير كم وو، مگر د چا عقل كار كوو او په انجام باندې نظر وو، لكه ورقه بن نوفل □ او عبدالله بن سلام □ وغيره حضرات، هغوي هم هغه وخت اسلام قبول كړو- هم دغه رنگ سلمان فاسي □ درې علامات ياد كړي وو، هغه ئي چه پيغمبر صلى الله عليه وسلم كښې وليدل نو د هغوي حقانيت ئي تسليم كړو او اسلام ئي راوړو-

هم دغه شان به دامام مهدي انصار په شروع كښې ډير كم وي او د امام مهدي د نصرت محنت كولو والا په ډوله دنيا كښ صرف اووه يا نهه علما به وي او په دې كښ به د هر كس په لاس د امام مهدي د بيعت نه مخكښي د نصرت مهدي بيت كولو والا ۳۱۳ كسان وي، ځكه چه هم دا به د علم په مقتضى باندې صحيح طرف ته تلو والا پوهيدونكي خلق وي، چه د رسول صلى الله عليه وسلم د نمسي د خلافت قائميدود دپاره به مكې طرف ته ځي او هلته به د محمد بن عبدالله دالمهدي په لاس په خانه كعبه كښې د ركن يمانى او مقام ابراهيم سره بيعت كوي-

سوال(۲۶): امام مهدي چه كله تشریف راوړى نو د دنيا حالت به څنگه وي؟ فرقه پرستي او احاديث مباركو نه استدلال-

جواب: موجوده دور كښ فرقه پرستي ختمول د مسلمانانو په اتفاق باندې كيدې شى او دمسلمانانو اتفاق دقرآن و سنت تعليمات په دنيا كښې په نافذ كولو باندې كيدې شي، چه د هغې دپاره خلافت راشده نمونه ده، چه د امام مهدي په وخت كښې به قائميرى، هغوي □ به د مجدد په حيثيت باندې تشریف راوړي، لكه څنگه چه د الله رسول صلى الله عليه وسلم فرمائيلي دي: امت مجدد هر سل كاله پس د امت د اصلاح د پاره راځي، چه د مسلمانانو د ديني تعليماتو غلطى صحيح كيدو به تجديد (تحيك) كوي په يو بل روايت كښې دي: ابشركم بالمهدي يبعث على خلاف من الناس وزلازل او په بل حديث كښې دي: يملأ الارض قسطا وعدلا كما ملئت ظلما وجورا-

نو د امام مهدي په صفاتو کښې د ټولو نه لوړ صفت دا دے چه د امام مهدي د راتلوو نه مخکښي به په ټوله دنيا کښې عدل او انصاف ختم شي او د ظلم زياتي نه به دنيا ډکه شي-**جور او ظلما** په دے دواړو کښې اوله خبره: د جور مطلب تصوراتو کښې ناانصافي ده يعني د امت په ذهنونو کښې چه کوم مفاهيم وي، نو هغه به دظلم په سوچونو او فکرونو باندے وي يعني اعتقادي ظلم به عام شي-

او په عقیده کښې د ظلم نتیجه به عملي ظلم په شکل ښکاره شي او د ظلم نه مطلب مرگ جوبله، دخلقو حقونه ضائع کيدل او نور فساد وغيره دے او د جور مطلب مفاهيم، آراء او افکار و معتقدات کښې نا انصافي ده، چه د امام مهدي په راتلو به ختم شي-

په موجوده زمانه کښې خو نه د صحيح تصوراتو څه انتظام شته او نه د عدل و انصاف دقائمولو څه ذريعه شته، ليک د مهدي په وخت کښې به ددين پوهه او صحيح نظرياتو او تصوراتو به يو لوی پليټ فارم وي- موجوده ډله بندي، مختلف سياسي او عسکري تنظيمونه په خپل منځ کښې د بے اتفاقي ښکار دی، د مهدي د راتلو نه پس به په ټول انسانيت کښې عدل او انصاف راشي-

ځکه چه امام مهدي به د دے فتنو په موجودگي کښې د يو ډلے، تنظيم يا جماعت حصه نه جوړيږي، لکه په يو روايت کښې دي: **لم تلبسه الفتن ولم يلبسها** امام مهدي به نه فتنو کښې اخته کيږي او نه به او نه به فتنے د ده خواله راځي او په يو روايت کښې فرمائي: **ليس من ذي ولا من ذي** د بيعت نه مخکښي هر يو کس به په خپله رائے اسرار کوي چه د هغے په وجه د نورو رائے قبلول گران وي، صوبائي، داخلي، ملکي، علاقائي، او بين الاقوامي اختلافات به ډير زيات وی چه د هغے نه دوتلو به څه لاره نه وی، هرکس به د امت د تقدير دبدلولو کوشش کوي ليکن ددے مصيبتونو او ددے پيچيده ماهول نه د وتلو حل به چاسره هم نه وي، چه د هغے د اصلاح د پاره به امام

مهدی تشریف راوړي، چه کله د امام مهدي له طرف نه داسلامي نظام پاليسي قبول کړې شي، نو خلقو ته به امن وامان او عدل و انصاف ملاؤ شي- ددې حالاتو د پاره د مخکېني نه تیاری د هر چا ذمه داري ده-

سوال (۲۷): یهودو د خپل محرف تورات نه د نبي کریم صلی الله علیه و سلم د پیدائش ځانې او هجرت وغیره علامات معلوم کړی وو، نو چه مونږ کوشش وکړو نو دقرآن و حدیث نه ځانې او وخت نه شو معلومولې؟

جواب: تمهید: ځمونږ کار عمل کول دي، مقرر وخت پیژندل او خاص کول ځمونږ کار نه دے، لکه څنگه چه نبي کریم صلی الله علیه و سلم ته د جمعې د ورځې د دعا د قبلیدو وخت نه دے خودلې شوے- هم دغه رنگ د لیلة القدر فضیلت بیان شوے دے، لیکن وخت متعین شوے نه دے- دغه شان د قیامت باره کښ علاماتو وغیره نه نشاندهي شوے ده، لیکن مقرر وخت ارشاد نه دے فرمائیلې شوے، ځکه چه الله تعالی قرآن مجید د امت د هدایت د پاره واضح طور سره نازل فرمائیلې دے، لیکن بعضې آیات متشابهاً هم نازل فرمائیلې دی چه د هغې حقیقي معنې د الله تعالی نه علاوه بل چا ته معلوم نه دي دغه رنگ حروف مقطعات هم دي چه د هغې قطعي معني چاته هم معلومه نه ده-

هم دغه شان د علامات قیامت اهم امور مثلاً د امام مهدي د راتگ وخت او شخصیت واضح طور سره مقرر نه دي فرمائيلي، لیکن دا علامات يي فرمائيلي دي، لکه څنگه چه د جمعې په ورځ دقبولیت دعا وخت په احادیثو کښې بیان شوے دے- لیکن حضرات صحابه و تابعین او علمائے امت ددې دپاره او ددې دتعیین د پاره مختلف وختونه مقرر فرمائيلي دي، دغه رنگ دلیلة القدر دوخت مقرر کیدو باره علمائے کرامو د رمضان دآخری عشرې د طاق شپو تفصیل بیان فرمائیلې دے، دغه شان نور ډیر اقوال دے باره کښ نقل شوي دي-

هم دغه رنگ نبي كريم ﷺ د علامات قيامت د فتنوباره کښي، امام مهدي، فتنه دجال او نزول عيسى عليه السلام باره کښي اهم امور بيان کړي دي، چه د هرې زمانه خلق د اوپيژني او په دې پوهه شي او ددې فتنو نه ځان وساتي، او د نورو ديني امورو په شان په دې کښي هم مقرر وخت نه دې فرمائيلې شوې، ليکن صحابه، تابعين او نورو اهل علم حضراتو د امور د شريعت په رڼا کښي ددې وضاحت بيان کړې دې او امت ته په دې د عمل کولو دعوت ورکوي.

هم دغه شان په تورات او انجيل کښ د نبي كريم صلى الله عليه وسلم د پيدائش ځانې او دهجرت معلوم کړې وو او دلته راغلل او نبي كريم صلى الله عليه وسلم ئي پيژندلې وو، ليکن ډير کم خلقو ايمان راوړو، دغه په تورات او انجيل کښي پيژندل کافي نه دي، بلکه دې دپاره تياري کول ضروري دي. اصل جواب: په قرآن او حديث کښي هم داسې علامات موجود دي، دهغې نه د وخت او سري اندازه لگي، ليکن دا ختمي او قطعي گڼل صحيح نه دی، په دې باره کښي دامام نعيم بن حماد په کتاب الفتن کښي حضرت ابن لهيعة نه يو روايت نقل دې، په هغې کښي فرمائي: **اجتماع الناس على المهدي سنة ومائتين، بحساب العجم لا بحساب العرب**، چه د خلقو په امام مهدي باندې راجمع کيدل په سن (۲) او (۲۰۰) کښي به وي.

فائده: فلکيات او تقويم علم والا خلق په خيال دا خبره معروف ده چه عام توگه باندې د عيسوي تاريخ متعلق په دنيا کښي دوه قسم تاريخونو رواج دې: (۱) پوپ گرگوري تاريخ دې، دا تاريخ عيسائي خلقو کښي رواج دې چه اووه کاله مخکښي دې.

(۲) د ايتھوپيه قطبي کليسا تاريخ دې، دا اووه کاله وروستو دې نو د ۲۰۰۴ سره چه مونږ اووه کاله جمع کړو نو په دې حساب سره به ۲۰ شى — نو په امام مهدي باندې به خلق ۲۰۰۴ هم ۲۰۱۱ کښي راجمع کيږي، ليکن دا يقيني نه بلکه دا گمان دې غير يقيني او غير قطعي دي.

موجوده دور کښي چه د عرب بهار په نوم باندې په تيونس، مصر، ليبيا او نور عرب ملکونو کښي چه کوم عوامي انقلاب په مزه مزه زياتيدو او په شام کښي ددې په وجه زيات فسادات وشو- په دې دوران کښي د امام مهدي تحريک په عربو کښي شروع شو او د امام مهدي متعلق چه خومره شېبات وو په مزه مزه ختميدل اود يو منظم جماعت په شکل کښي ډير خلق د دې تحرک سره يو خائې شو-و الله اعلم-ممکنه ده چه ددې جماعت په مدد سره ه مخکښي راتلونکې زمانه کښي د امام مهدي ظهور وشي-

دويمه خبره: دښي کریم ﷺ دڅه ارشاداتو مفهوم دې چه حُما په امت باندې به څلور فتنې وي او آخري فتنه به الدهيما وي- ددې فتنې د مددت متعلق د ابو هريره په يو روايت کښي دي چه دا به اتلسو کالو پورې وي او په دې کښي په هر نهه کسانو کښي اووه کسان مړه شي -په يو بل روايت کښي دي چه دوران کښي به د دريائې فرات کښي د سرو زرو د غر متعلق يو مسئله به هم راوچته شي-

په موجوده دور کښي که مونږ د ترکي آپريشن باندې غور وکړو نود يو نام فرات وو او ديو نوم نبع الاسلام وو نو فرات باندې جنگ د څو کالو نه شروع دې په دې کښي دې بهر حال څلورمه فتنه "الدهيما" متعلق که مونږ موجوده زمانه کښي جائزه واخلو نو معلوميزي چه د هر علاقې يو خله فتنه ده مثلا عراق کښي فتنه الدهيما اتلس کاله پورې ۲۰۰۳ء نه شروع ده، او وسه پورې وخت په وخت مختلف شکلونو کښي زياتيري-

کتاب الفتن نعيم بن حماد په يوروايت کښي دي چه په اووم کال به مصيبتونه او آفتونه راځي او په اتم کال به مرضونه راشي او په نهم کال به لوړه تنده راشي- ۱۲۳۸هـ گويا اتم کال او ۳۹ دانهم کال دې- ددې حساب نه معلومه شوه چه د پورا دنيا حالات د مهدي دراتگ د پاره تياريزي، تر دې چه د امام مهدي دشمن هم خپل صفونه تيار کړي او مخې ته راځي- په رواياتو کښي دي چه خروج السفيناني بعد تسع وثلاثين تسع و ثلاثين معنى ده ۳۹ او که د

کال په بنیاد شي نو ۱۴۳۹هـ- دا ضروری نه ده چه د ۳۹ کال تیردو سره د امام مهدي راشی، لیکن دومره ضروري ده چه دے نه پس به راتگ نزدی وي-

نو ځکه بخاری کښي یو روایت دے چه ځما د امت مثال د هغه مزدور په شان دے چه هغه خو کارلر وکړي او اجر ورته زیات ملاؤ شي، علامه ابن حجرلیکلي دي چه ددے امت عمر ۱۰۰۰ نه کم نه وي-او سنن ابی داؤد په روایت کښ دی چه ځما د امت په عمر کښي د نیمه ورځ یعنی د پینځه سوه کاله اضافے باره کښي ما د الله تعالی نه سوال وکړو نو الله تعالی قبول کړو- گویا چه د امت مسلمه عمر به پینځلس سوه کاله وي-په یو بل روایت کښي علامه ابن حجر نقل کوي چه ځما امت عمر په آخري هزار کال کښي راغلي دي-

په دے رڼا کښي وگورے نو د سفیانی باره کښي روایت نه معلومه شوه که هغه په ۳۷۷ کښي راغے، نو د هغه حکومت به ۲۸ میاشتے وي او که په ۳۹ کښي راغے نو د هغه حکومت به نهه میاشتے وي-او د سنن ابی داؤد په روایت کښي دي چه د اسلام چکئ به پورے چلیږی یا ۳۶ پورے او یا ۳۷ پورے چلیږي که په دے دوران کښي امت هلاک شو، نو د بلاکت په لاره د تلو د وجے به هلاک شوے وي، او که هلاک نه شو، او د دن د قائمیدو د پاره ئی کوشش وکړو نو نور اويا کاله اضافه به د تیر شوو کالو په مقابله وشي- [سنن ابی داؤد، رقم: ۴۲۵۴]

په حرم شریف کښ د جهیمان د واقعه نه پس په عرب ملکونو باندے یورپی حمله او د عالم اسلام نور کمزور کیدل، عراق او شام کښي بد امنی، جنگ او معاشي او اقتصادي تباهي ده- په دے وجه د امام مهدي واقعه اگر چه د غیبو سره تعلق لري، لیکن د ذکر کړے شوو حالاتو ته په کوتو سره عمل طرف ته ډیر ه توجو پکار ده-

په دے عملونو کښي لکه څنگه چه مونځ، روژه ، زکاة ، حج او معاشي او معشرتي ذمه داريانے د شريعت په رڼا کښي ادا کول ضروري دي هم دغه شان په دے مخصوص حالاتو کښي دمهدی د راتگ متعلق شرعي ذمه داريانے پيژندل او هغه په وخت او په صحيح طريقے سره ادا کول هم ضروري دي۔

په هغه کښي په موجوده دور کښي د فتنو نه ځان خبرول، د بيعت مهدي دپاره پکار شرعي شرائطو پورا کول د دے وخت اهم ضرورت دے، هم دغه رنگ د دجال فتنه او د عيسیٰ عليه السلام نزول په باره کښي فتنے پيژندل او شرعي اصول او ضوابط پورا کول د يو امتي په حيثيت اهم فرائض دي۔

سوال (۲۸): د امام مهدي د راتگ نه مخکښي د نفس ذکيه د قتل نه څه مطلب دے؟ عالمي ادارو د امام مهدي د شخصيت د لټولو او د الله تعالى له طرف نه د امام مهدي د حفاظت باره کښي په حديثي کښي څه ذکر دے؟ د امام مهدي د بيعت نه پس د مخالف لښکر په زمکه کښ دننه (خسف) کيدل متعلق رواياتو موجوده دور کښي تطبيق څنگه کيدے شي؟

جواب: د مصنف ابن ابي شيبه په روايت کښي دی چه د امام مهدي د راتلو نه مخکښي به نفس ذکيه قتل کيږي او په دے باندے به د زمکے او آسمان والا په غصه کښي وي، د دے نه پس به امام مهدي به داسے راوستلے شي لکه چه څنگه ناوے خپل ناوک ته رځستولو په وخت سنگهارولے شي۔

فائده: د دے حديث نه يو څو خبري معلو ميږي:

اوله خبره: د امام مهدي د بيعت د پاره د مخکښي نه به يو منظم جماعت دعوت چلوي، چه د خپل وس مطابق به هر قسمه وسائل پکار راولي او د امام مهدي د راتگ تيارے به کوي۔

په دے کوششونو د ټولونه اهم کار د تولے دنيا د خلقو سره رابطه کول او هغوي مکه مکرمه کښل د امام مهدي د بيعت د پاره يو ځائے کول دي۔ او د دے کار نور وضاحت د عبدالله بن مسعود په حديث کښي اووه علمائے کرام

په لاسو د دنيا په مختلفو طرفونو کښې د بيعت کولو د پاره دخلقو د راتلو ذکر دے۔

په دے خلقو کښې به داسے هم وی، چه د هغوي تعلق به د مخکښې نه د امام مهدي سره نه وي او نه به هغوي د امام مهدي صفات په خپلو سترگو ليدلي وي، دا خلق به دا امام مهدي خوا ته لار شي او د هغه د صفاتو وغيره به په غور سره جائزه واخلې او د هغوي سره راغلي علمائے کرام به په دغه وخت د سختو حالاتو په وجه د امام مهدي د بيعت د پاره بيا بيا وينا کوي، ليکن هغوي به هر حل د علمائے کرامو پيشکش رد کوي۔

دويمه خبره: علمائے کرام به امام مهدي به په بيعت مجبوره کولو دپاره د امت مظلوميت ورمخکښې کړی، دناوے په شان به هغه د بيعت د پاره تيارولو کښې کامياب شی۔

دريمه خبره: دامام مهدي بيعت به د ټولے دنيا د انقلابونو په شان دهر قسمه شور شرابه، ځکه چه په دے بيعت کښې به شريک خلق د امت په درد درد مند خلق وي، داسلامی نظام د قائميدو د پاره د مختلف تنظيمونو په شکل کښې، په خپل منځ کښې د اختلافاتو بے زار او د هر قسمه ښکاره او پټ تربيت کړے شوي به وي، او ددوي انتخاب به دالله تعالی د فيصلے مطابق وي۔

ځکه په دے حديث کښې فرمائيلی دی چه دا بيعت به ډير په نظم ضبط سره منعقد کيږي نه به په کښې آوازونه اوچتيږي او نه به چاته څه تکليف رسي، بلکه د يو اوده سړي خوب کښې به خلل هم نه رايي او نه به په دغه وخت څه خون ريزي کيږي۔ يو وجه دا کيدے شي چه د هغوي په زړونو کښې د بيعت اهميت، د خلافت اہميت، دامام مهدي ادب او احترام او د بيت الله شريف اہميت مخے ته وی، ځکه په دے کښ شرکت کولو والا هغه عظم خلق وي، چه د ټولو مطلوبه ادابو وغيره خيال به ساتي۔

څلورمه خبره: د روياټو د مجموعې په ظاهره معلومېږي چه دامام مهدي بيعت کولو نه مخکېنې دخلقو په زړونو کېنې ډير زيات خواېش وي ،ځکه چه دامت د کاميابۍ بنياد به دا وي- دداسې خلقو واسطه د هر قسم ددروغ دعوې کولو والا راغلي وي،ځکه د بيعت دا منظر به دليدو په ارمان وي،چه څه رنگ دخلقو د طرف نه د ټول امت په قيادت به اصرارکيږي او امام مهدي له طرف نه به انکارکيږي-

پينځمه خبره: دډيروروايتونو نه معلومېږي چه امام مهدي او د هغه کورنۍ به قيد و بند دسختو تيريري،ليکن د الله تعالی د طرف نه به د بيعت د پاره د غيږو نه الله مدد کوي،فرمائی: **ليس له عدد و ولا عدة ولا منعة**

شپږمه خبره:د امام مهدي د بيعت نه مخکېنې به خلقو په نظر کېنې د امام مهدي او د هغه د جماعت څه حيثيت نه وي،ليکن د بيعت نه پس به د ټولې دنيا د توجو بيت الله شريف باندې وي- او مکه مکرمه به د امام مهدي د حکومت نه د آزاد ولو د پاره د ټولې دنيا طاقتونه يو شي او مدينې طرف ته به روان شي او هلته به فساد جوړ کړي او مکې مکرمې ته به روان شي،ليکن په لاره کېن د بيدا په مقام باندې به زمکه دوي دننه(خسف) کړي-

سوال(۲۹): په هردور کېنې د امام مهدي دعويدار ډير وي او په هر زمانه کېنې دامام مهدي سره محبت کولو والا او د ده په لښکرکېنې شريکيدو والا تعداد به هم کم نه وي،بلکه د هر دا ارمان وي چه د امام مهدي په لښکر کېنې شريک شي،ليکن مسئله دا ده چه په هغه زمانه کېنې به د حق او باطل پيژندږلو گرانه وي،وس سوال داده چه داسې به کوم يو علامت وي چه د هغې په وجه مونږ امام مهدي پيژنو چه کوم امام مهدي دے؟ او کوم لښکر د امام مهدي دے؟

جواب:مسدرک حاکم کېنې حضرت عبدالله بن مسعود نه روايت دے چه يو ځل نبي کریم صلی الله عليه وسلم سره ناست وو ،دهغوي عليه وسلم په مخ مبارک باندې د خوشحالي اثرات وو اودا خبره د سيرت په کتابونو کېنې هم

مشهوره ده چه کله به نبي کریم ﷺ خوشحاله وو نو د هغوي په مخ به د خوشحالي د ظاهریدو اثرات وو او خوشحالي به د هغوي په مخ ښکارېده- په دغه وخت د هغوي ﷺ په مخه دښو هاشم یو څو ځوانان تیر شول، دهغوي په لیدل سره پیغمبر ﷺ ډیر پریشان شو او د هغوي د مخ رنګ ئی زیر شو، نو مونږ هم د هغوي پریشاني محسوس کړه او مونږ تپوس وکړو اے الله رسوله! څه وجه د چه وس ستاسوپه مخ دخفگان آثار ښکاري او دے نه مخکښې طبیعت شریف ډیر خوشحاله وو، نو هغوي وفرمائیل چه ځمونږ او ځمونږ د اهل بیتو د پاره الله تعالی رب العزت د دنیا په مقابله آخرت دنعمتونو ځائے گرځولے دے- او په راتلونکي وخت کښې به اهل بیت قتل وغارت، ذلیل کول او رسوا کولو ښکار کيږي- او د یو ځائے نه بل ځائے ته شړل او د بے عزته کولو غمونه به ورته رسي-

لیکن په آخری زمانه کښې به د خراسان نه څه خلق راځي چه د حق او خیر یعنی د خلافت دنظام د نافذ کولو مطالبه به کوي او دهغے د حصول د پاره به وسلے سره قتال (جهاد) کوي لیکن هغوي ته به دا حق نه ورکړے کيږي نو ددے د حاصلیدو دپاره به بیا رایاسي بیا به د دے دپاره جنگ کوي دا ځل به ورته حق ملاویري، لیکن هغوي به دا حما نوسي یعنی امام مهدي په حواله کوي چه په پورا دنیا کښې به د عدل او انصاف نظام قائموي او د دنیا نه به ظلم زیاتے او بے انصافي ختمه شي-

وضاحت: ددے حدیث په رڼا کښې یو څو خبرئ معلومے شوے:

اوله خبره: چه امام مهدي به د اهل بیتو نه وي او اهل بیت چه څنگه په مخکښې زمانه د ظلم او زیاتي ښکار وو نو په راتلونکي وخت کښې به هم د ظلم او زیاتي ښکار وي او په اهل بیتو کښې به امام مهدي خاص طور د ظلم او زیاتي ښکار کيږي- یعنی د امام مهدي د حقانیت علامت به دا وي چه هغه به د ظلم زیاتي ښکار کيږي-

دويمه خبره: د حضرت علي □ ارشاد دے چه د امام مهدي په زمانه کښي به د هغه د اهل بيتو خلاف او د آل محمد خلاف هر طرف ته به خلق وليدل شي او چرته چه هم د بنو هاشم سره تعلق لرونکي خلق ملاؤ شي، کړي وي او که ښخه وي، هغه ټول به نيسي او قتلوي به ئي، دے دوران کښي چه امام مهدي ته پته ولگي نو چه ما پسے خلق راروان دي نو هغه به ځان سره يو بل ملگرے واخلې او اوبه تختي-د دے نه معلومه شوه چه امام مهدي پسے به د خپل وخت د حاکم د طرف نه د گرفتاري وارنټ جاري کړي-دغه شان د امام مهدي دوست او اهل بيت به هم د وخت حاکم د طرف نه د ظلم او زياتي د تکليفونو او د مصيبتونو ښکار کړي به-

دريمه خبره: په دے دوران کښي به امام مهدي ته د ظالم بادشاه نه خلاصی ملاؤ شي، ليکن د ربائي نه مخکښي به د ده يو ملگري ته زهر ورکړي شي او شهيد به کړي شي- دامام مهدي د دے دوست په بعضے رواياتو کښي مبيض، بعضو کښي منصور، بعضو کښي النفس الزکيه او بعضو رواياتو کښي **اخ له في دينه** په وئيلو سره ياد شوے دے-

څلورمه خبره: د امام مهدي اهل بيت اود هغه د دوست د قتل خبر به د هغه ملگرو کښي د بجلۍ د پيرق په شان خور شي، او دغه شان به د ظالم حاکم د ظلم زياتي قيصۍ هم خوري شي، او دغه شان به د هر چا په ژبه د امام مهدي خبره وي - لکه څنگه چه په حديث کښي راغلي دي چه کله الله تعالى د چا سره محبت کوي، نو جبرائيل عليه السلام ته ووائي چه زه د هغه سره محبت کوم، هغه دا خبره فرستو کښي عام کړي بيا فرشته لارے شي او د زمکے والا خلقو په زړونو کښي دا خبر واچوي، دغه شان بيا ټول خلق د هغه سره محبت کوي-هم دغه شان به د امام مهدي معامله هم وي-ان شاء الله-

د ريښتوني او دروغژن مهدي به بينادي پينځه علامتونه وي چه کله هغه پورا شي، نو هله به امام مهدي راځي هغه پينځه علامتونه: زمانيه، سياسي

،تکونیه مکانیه،، شخصیه او شرعیه-علامات شخصیه کښې به یو علامت مخکښې ذکر کړې شوې والاوي-

سوال(۳۰):دمهدي د راتلو نه مخکښ د کفر د سختو تیرو او د بیعت نه پس د اسلام رڼا باره کښ د قرآن او حدیث ارشادات بیان کړئ-

جواب:د حق په رڼا راتلو سره د باطل تیرۍ ختمیږي لکه څنگه چه دالله فرمان دے: **وقل جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل كان زهقا**- دامت اختلافات به د امام مهدي د راتلو سره ختم شي، او دغه شان به د اسلام رڼا په ټوله دنیا کښ خوره شي او د کفر تیرۍ به ختمۍ شي او داسلام د سحر راختمو نه مخکښ د هغه رڼا به به افق باندے د سحر رڼا په شان خوریري- د اسلام د سحر خوریدو باره کښ څو آیاتونه:

۱.حضرت علي خپل ځوئ حضرت حسن ولیدو او وفرمائیل چه نبي کریم صلی الله علیه وسلم د حسن باره کښ فرمائیلی دي چه ان ابني هذا سيد چه ځما دا بجۍ به سردار وي- او نورئي فرمائیل: الله تعالى به ډیر رز د د ه دپشت نه یو سرے پیدا کړي د هغه نوم به ستاسو د نبي په نوم وي او هغه به په اخلاقو کښ د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره اخلاقو کښ مشابه وي، لیکن شکل وصورت کښ به د نبي کریم صلی الله علیه وسلم مشابه نه وي-

یو بل روایت کښ فرمائي چه کله د امام مهدي باره کښ غفلت شي او حق به ختم شوې وي نو په دغه زمانه کښ به هغه راځي- نور ئي ووفرمائیل:دامام مهدي د راتلو نه پس د زمکے آسمانونو ټول خلق به په خنداخوشحالۍ ژوند تیروي-

سوال(۳۱): د نفس ذکيه نه څه مطلب دے؟

جواب:”نفس“اسم جنس دے، د ا د یو او د ډیرو دپاره ټولو د پاره دے او”ذکيه“نه مطلب ناحق قتل دے،لکه څنگه چه فرمائي:اقتلت نفسا ذکيه بغیر نفس آیا تاسو یو ناحق قتل وکړو بغیر د قتل د بدلے نه-

د امام مهدی د راتلو نه مخکې دنیا کښ به ناحق قتلونه عام شي، لکه څنگه
 چه فرمائي: کما ملئت ظلما و جورا يعني د امام مهدي د راتلو نه مخکې په
 ټوله دنیا کښ به ظلم او زیاتې وي۔ خاص طور مسلمانانو باندې به دټولې
 دنیا کفار حمله کوي: تداعي علیکم الامم کما تداعي الاکله علی قصعتها چه کفري ملکونه به په
 تاسو حمله کوي، لکه څنگه چه ثريد خورلو والا نور خلق ثريد خورلو ته
 رابلي۔ په يو روايت کښ فرمائي: اذا قال الرجل الله الله، قتل چه يو سرې به صرف
 په الله الله وئيلو باندې قتل کيږي۔

او په کتاب الفتن کښ د نفس ذکيه مطلب د امام مهدي دوست او د هغه مدد
 کونکي چه کله قتل کړي، نو په دې قتل باندې به د زمکې او آسمان خلق
 ژاري۔ هم دغه شان به د امام مهدي نور انصار د هغه وخت ظالم بادشاه به
 رانيسي او جيلونو کښ به سزاگانې ورکوي۔ هم دغه وجه ده چه امام مهدي به
 د بيعت نه مخکې د بيعت نه کولو د پاره د قتل دهمکي ورکولې شي۔

شکر مهدي کے فضائل

امام مهدي کے انصار کے فضائل میں کئی احادیث منقول ہیں، جن میں چند ایک ذیل میں نقل کی جاتی ہیں:

(1) اللہ تعالیٰ امام مهدي کے مددگار ساتھیوں کو ہر تاریک غبار آلود سخت فتنوں سے نجات دیں گے، یہ حضرات سیاہ آمدھیوں میں سے
 ہدایت کے روشن چراغ ہوں گے، جو انکاروں کو ہاتھوں میں پکڑنے والے ہوں گے۔

(2) امام مهدي کے ساتھی ایسے لوگ ہوں گے، جو دن کے وقت شیر اور راتوں کو ترک الدینا عبادت گزار ہوں گے۔

(3) مقام ابراہیم اور رکاب مانی کے درمیان امام مهدي کے بہت کثرت کرنے والوں کا فضیلت تک: تو ہلکے گزر رہے ہو لوگ پہنچیں گے